НАРОДНА АРМІЯ
9 жовтня, 2015
#82 (5417)
УРЯДОВИЙ КУР'ЄР
СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

З Днем захисника України!

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк:

«Дякую за те, що ви прийняли для себе найважливіше у вашому житті рішення — присвятити своє життя захисту України і боротьбі за нашу незалежність і за наше майбутнє. З такими світлими людьми, як ви, в мене є впевненість, що ми переможемо. У мене є віра в те, що Україна буде не просто боротися, а вибореє свою незалежність і свою державність. Так розпорядилася історія і Господь Бог, що ми стали з вами не просто свідками, не просто учасниками боротьби за незалежність і творення нової країни, а ми стали творцями. І ми стали тими людьми, від яких залежить доля країни, від яких залежить майбутнє наших дітей, наших сімей, захист наших батьків. Захист нашої країни і цілого світу».

ЕКСКЛЮЗИВ

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк:

«Ми виграємо цю війну, ми вийдемо з неї сильнішими»

— З початком російської агресії на території України армію довелося створювати фактично з нуля.

— Так. Українські Збройні сили були повністю зруйновані. Це робилося планомірно два останні десятиліття. В Україні вся система національної безпеки і оборони була просто нашпигована російської агентурою — і в Міністерстві оборони, і в Генеральному штабі. Внутрішні війська були деморалізовані. Це був російський план зі знищення українського війська. І у Кремлі знали про те, в якому стані знаходяться наші Збройні сили.

Нам справді довелося створювати все з нуля. Нічого не їздило, нічого не літало.

20 років армією ніхто не займався. Її розкрадали, розпродавали.

Я можу це зараз сказати. За списковою чисельністю було 142 тисячі військовослужбовців. Реально боєздатних частин ми ледве знайшли менше 5 тисяч. Було близько 500 людей, які служили в миротворчих місіях. А з іншого боку — військове угруповання Російської Федерації, яке налічувало близько 20 тисяч осіб. І це тільки у Криму.

Кремль був переконаний у тому, що ми не вистоїмо. Ніхто не очікував, що українські війська зупинять російську армію. Багато експертів, у тому числі на Заході, дуже скептично дивилися, як далеко дійдуть російські війська — до Києва чи далі Києва.

Цього не сталося. Ми втрималися. Ми вистояли. Тому що думки правильні, шлях правильний, борешся не за себе — за мільйони. І виявляється, що ця енергія сильніша, ніж російські танки.

Росія прорахувалася. Вони думали, що переможною ходою вони дійдуть до Львова, не усвідомивши те, що в Україні сформувалася нація. А тим більше після Майдану, після Революції гідності люди відчули, що таке гідність, що таке наше, українське, наша держава, наша нація, наш народ, наша територія. Наше, а не ваше.

І наші воїни, кожен з тих, хто був тоді на фронті, захистив нашу країну.

Але ми не просто вистояли, ми за рекордно короткі терміни створили нову Національну гвардію і армію, яка сьогодні протистоїть сучасній, озброєній за останніми зразками армії ядерної держави.

Ми почали ремонтувати всю стару зруйновану техніку, запустили заводи Укроборонпрому. Ми знайшли фінансування для закуповування техніки та озброєння для наших військових. Причому все робилося «на марші».

Ми ухвалювали досить жорсткі рішення для невідкладного оснащення армії та Нацгвардії. Ми зобов'язали передавати зброю і військову техніку зі складів протягом 48 годин із моменту заявки керівництва АТО. Ми ухвалили рішення про негайний ремонт і модернізацію без додаткових погоджень і дозволів військової техніки 3-4 категорії, яка знаходилася на виробничих потужностях Укроборонпрому. Ухвалили рішення невідкладно викуповувати всю військову техніку, яка виготовлялася Укроборонпромом і знаходилася на його складах, щоб негайно поставляти її в зону бойових дій.

Ми забезпечили фінансування всіх цих витрат. Це десятки мільярдів. Ми профінансували військовослужбовців, Укроборонпром, з'явилися танки, БТРи, з'явилося чим захищатися. Нагадаю, що цього року на безпеку країни Уряд виділив понад 90 млрд грн. Сьогодні жодна платіжка, яка виставляється Міністерством оборони чи Генеральним штабом, не затримується більш ніж на добу.

Паралельно із цим ми підіймали зарплатню учасникам АТО, створили систему пільг для них, їхніх сімей, систему реабілітації для тих, хто повернувся з зони бойових дій. Для нас дуже важливо зараз, щоб кожен з тих, хто повертається з АТО, мав можливість себе реалізувати.

— Розкажіть детальніше саме про те, як можуть себе знайти в мирному житті ті, хто повертається з передової?

— Учасники АТО повинні стати основою нової контрактної армії України. І ще однією з таких можливостей є Корпус оперативно-раптової дії — КОРД. Це спецназ української правоохоронної системи, який ставить за мету боротьбу з організованою злочинністю, швидке та оперативне реагування на будь-які прояви правопорушень і злочинів проти прав і свобод громадян. Ми переконані, що основою такого підрозділу мають стати учасники антитерористичної операції, бійці, які зараз знаходяться в зоні АТО, і демобілізовані.

Впевнений, що відповідальність держави — забезпечити кожному, хто зі зброєю в руках боронив незалежність і територіальну цілісність України, достойне місце в мирному житті. Чи це буде контрактна армія, чи КОРД, чи нова українська поліція.

Звертаюся до всіх військовослужбовців, які повернулися з війни у мирне життя, переходити до контрактної армії і подавати заявки про вступ до нової української поліції. На жаль, до завершення війни ще далеко. Але кожен наш воїн, який повертається з фронту, потрібен країні. Вони мають навички, мають знання, вони знають, що таке захищати свого друга, підставити плече своєму командиру. Вони знають, що таке цінність держави. Вони мають неймовірні людські якості.

Такі люди потрібні новій правоохоронній системі України. Кожен, хто має цей досвід, повинен передати його в нове життя. Вони мають всі шанси пройти відповідні тести і очолити відповідні підрозділи, щоби далі забезпечувати мир і порядок в нашій країні.

— Якою ви бачите сучасну українську армію і яке майбутнє української армії?

— Звичайно нам потрібні ще роки, щоб збудувати справді сучасну армію.

Сучасна українська армія — це армія, яка чітко відповідає найвищим стандартам збройних сил країн-членів НАТО.

Фото надано Управлінням комунікацій та преси Міноборони

«Кожен наш воїн, який повертається з фронту, потрібен країні»

Великою геополітичною помилкою стала відмова в 2008 році України та Грузії в підписанні плану дій щодо членства в НАТО. Наслідком її стала військова агресія Росії — спочатку в Грузію, потім в Україну.

Геостратегічною помилкою і навіть я би сказав злочином було прийняття в 2010 році тодішнім парламентом рішення щодо запровадження так званого позаблокового статусу України. Невизначений статус і відсутність конкретної системи захисту України призвело до того, що Російська Федерація порушила всі міжнародні угоди і Статут ООН, здійснила воєнну інтервенцію проти України, незаконно анексувала Крим і відправила своїх бандитів на територію Донецької і Луганської областей.

Саме тому у минулому році український парламент скасував позаблоковий статус України.

Вступ до НАТО сьогодні підтримує більшість українців. Тобто питання вступу в Альянс — на порядку денному українського суспільства. Про те так само ми усвідомлюємо, що питання членства України в НАТО потребує узгодженого рішення країн-членів Альянсу, а значить — потребує часу.

Але ми можемо прискорити цей час. Ми повинні посилити співпрацю з Альянсом і фактично привести українській Збройні сили у повну відповідність до його критеріїв і стандартів. Це найкоротший і найшвидший шлях до НАТО.

Тобто до моменту юридичного вступу в НАТО Україна повинна вступити в НАТО фактично — це означає, що українські Збройні сили повинні цілком і повністю відповідати всій логістиці і стандартам країн-членів Альянсу, а українські військовослужбовці — мати відповідні навички і відповідне тренування.

— Ви багато разів зверталися до західних партнерів про надання Україні оборонної зброї. Щось зрушилося в цьому напрямку?

— Я понад рік вимагаю від наших західних партнерів оборонної зброї. Ми боронимо мир не тільки в Україні. Нам треба боронити мир, спокій і стабільність, в тому числі в Європі. І нам необхідні оборонні можливості проти ядерної держави, яка витратила десятки мільярдів доларів на те, щоб модернізувати свою армію і сьогодні залякувати весь цивілізований світ.

Нещодавно Президент США Барак Обама підписав розпорядження про постачання Збройним силам України радарів контрбатарейної боротьби.

Як матеріально-технічну допомогу американською стороною на потребу Збройних сил України було передано 130 «Хаммерів», з них 30 броньованих. І всі вони зараз у військах.

Американці, канадці проводять тренінги нашим солдатам. Причому що цікаво: це, так би мовити, дорога з двостороннім рухом. Американські військові навчають наших. Вони дуже високо оцінюють рівень підготовки українських військовослужбовців. При цьому визнають, що багато чого вчаться в українських воїнів, особливо в тих, які були в зоні бойових дій. Наші воїни діляться з американцями досвідом ведення нового типу гібридної війни, яку розв'язала Росія на українській території.

> Метою Путіна є повернути Україну під свій вплив. Можу відповісти Путіну: нічого не вийде. Українці зробили свій вибір.

Дуже важливо, що у нас, вважаю, поки що вкрай погано розвинуте, — це логістика в армії. Для вирішення цього НАТО відкрило п'ять трастових фондів, і у нас працює комісія з військової реформи за участю американців, канадців, британців і Європейського Союзу. Тобто логістика повинна бути ефективна — починаючи від того, де і як солдат спить і миється, і закінчуючи тим, яка техніка у різних підрозділів Збройних сил, Національної гвардії, і чи вони всі взаємозв'язані, чи здатні всі спільно діяти.

— Як ви вважаєте, Путін зупиниться?

— Вважаю, що Путін не змінив своєї цілі. Путін хоче захопити не Донецьку і Луганську області, його ціль — вся Україна. Його ціль — переділ світу, і свідченням цього є військові дії в Сирії. Це його стратегія. Зараз він просто міняє тактику — чи захопити Україну військовим, чи політичним, чи економічним шляхом. Чи одразу три в одному. І тут немає жодних сумнівів. Тому ні в якому разі не можна розслаблятися.

План Росії не змінився: відновлення контролю над пострадянськими територіями. І Україна тут — головна ціль. Жодної імперії, яка будувалася в Москві, не було без України.

І саме це є метою Путіна — повернути Україну під свій вплив.

Немає сумнівів, що Росія, звичайно, намагатиметься підірвати Україну зсередини — підривати економічну, політичну стабільність, буде розігрівати ситуацію через своїх агентів впливу. Будуть розказувати українцям про дешевий газ, про маленькі зарплати та пенсії. Втім, хочу нагадати: дешевий газ як і дешевий сир, буває тільки в мишоловці. Ми заплатили за нього надто велику ціну — через харківські угоди Януковича ми втратили Севастополь, який став базою для анексії Криму. Росія вторглася на територію Донецька і Луганська.

Можу відповісти Путіну: нічого не вийде. Українці зробили свій вибір. Ми виграємо цю війну, ми вийдемо з неї сильнішими. На наші плечі історія поклала дуже важкі випробування, як на жодних наших попередників. Ми всі є поколінням війни. Але так гартуються сильні нації і сильні держави.

— Захід ввів щодо Росії санкції. Нещодавно відповідно до рішення РНБО Уряд України також запровадив санкції, зокрема, заборонив польоти російським авіакомпаніям в Україну. Проте Путін намагається вдавати, що нічого не відбувається. Тож як ви вважаєте, санкції дієві?

— У Росії наразі ефект культуриста на анаболіках. Але вони закінчуються, тому що нафта вже по 48 доларів за барель. Санкції діють: Росія — це бідна корумпована країна. Але для того, щоб свою бідність і корумпованість якось приховати, вона почала воєнний конфлікт в Україні і в Сирії. Щоб повернутися на глобальну арену. Так само, як робив Радянський Союз.

Тому санкції — один з дієвих інструментів впливу на Росію, і вони повинні далі діяти. Більше того, на Росію треба тиснути — вона іншого не розуміє. І політично, і дипломатично, і економічно, і військово.

— Зараз в Україні багато хто говорить, що все рухається у неправильному напрямку. Що можете відповісти скептикам?

— Я не знаю жодної країни в Європі, яка б воювала з ядерною Росією, озброєною до зубів, яка би, втративши частину території, втративши п'яту частину своєї економіки, витрачаючи десятки мільярдів на армію, маючи півтора мільйона тимчасово переміщених осіб, і при цьому яка би все одне була б спроможна проводити реформи, збільшувати зарплати, пенсії, створювати Національну поліцію, проводити реформу освіти, займатися дерегулюванням економіки, боротися із корупцією.

Не знаю іншої такої країни. І це, звичайно, заслуга в першу чергу громадян нашої країни, які проявили значну терпимість і мудрість.

Зараз ми зобов'язані зробити все для того, щоб, не зупиняючись, іти по тій програмі реформ, яка є в країні, пройти 2015 рік, стабілізувати фінансову систему. 2016 рік я бачу роком першого зростання для країни.

Основний не просто шанс, а гарантія того, що ми виграємо і переможемо, — це народ, енергія і віра людей в перемогу. А вони в нас є.

Співпраця України з НАТО вигідна обом сторонам

ЗБРОЙНІ СИЛИ. *Курс — на вступ у систему колективної безпеки*

Україна розташована на перетині кількох геополітично важливих осей, тому зрозуміло, що ситуація, яка нині склалася в нашій країні, не залишає байдужим світове співтовариство. Українська армія нині стала на шлях перетворення у потужні і ефективні Збройні сили, наша країна, все суспільство для цього докладає всіх зусиль. А ще знаходить підтримку і налагоджує тісну співпрацю з НАТО, що є вигідним для обох сторін: Україна таким чином нарощує свої безпекові потужності, а Північноатлантичний альянс, надаючи підтримку Україні, утверджує і зміцнює європейську безпеку.

Україна готова розумно і ефективно скористатися наданою допомогою, спрямованою на посилення обороноздатності нашої країни.

Фото надане Управлінням комунікацій та преси Міністерства оборони України

Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк відвідав міжнародні навчання Sea Breeze

Нові стандарти

Для переходу ЗСУ до нової системи логістичного забезпечення відповідно до стандартів НАТО у Міноборони сформовано перелік національних стандартів з управління життєвим циклом озброєння та військової техніки, які роз-

$74,7 млн

— загальний обсяг допомоги, яку отримала Україна від країн НАТО в межах співпраці.

роблятимуть відповідно до вимог НАТО.

Зі **102** стандартів НАТО в Міноборони вже набрали чинності майже 70, з них у системі речового забезпечення військовослужбовців — 22.

Налагоджено взаємодію зі структурами НАТО щодо надання консультативно-дорадчої допомоги з питань організації оборонного планування, підготовки органів управління та військових підрозділів для виконання завдань.

Продовжено створення нових Сил спеціальних операцій, побудованих відповідно до доктрин та стандартів НАТО.

Трастові фонди

У межах конструктивного партнерства з НАТО важливе для нашої держави рішення Альянсу щодо започаткування трастових фондів НАТО на підтримку України на загальну суму 5,2 мільйона євро щодо модернізації системи зв'язку та автоматизації; з перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців; з фізичної реабілітації (протезування) військовослужбовців, поранених в АТО; з реформування систем логістики і стандартизації Збройних сил України; з кіберзахисту (див. інфографіку). Нині Міноборони проводить організаційні заходи, покликані дати старт їхній роботі.

А днями Україна і НАТО підписали імплементаційні угоди про початок практичної реалізації двох із цих трастових фондів: з фізичної реабілітації (протезування) військовослужбовців та з реформування систем логістики і стандартизації Збройних сил України.

Американські десантники високо оцінили підготовку наших бійців

Третього червня Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк відвідав Міжнародний центр миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, що в Яворові на Львівщині. Тут проходили тренування бійців Національної гвардії України в рамках місії Fearless Guardian-2015 — спільних українсько-американських військових навчань.

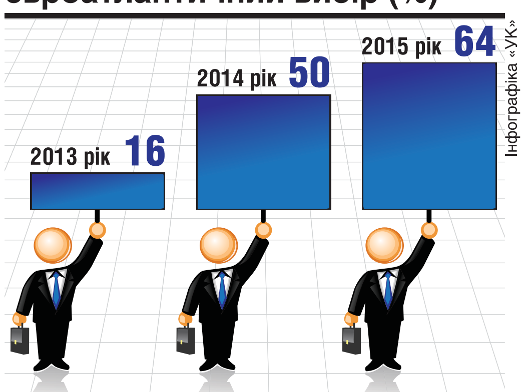
Під час спілкування з військовими інструкторами зі США, які тренують нацгвардійців у рамках місії Fearless Guardian-2015, вони дуже позитивно оцінили рівень підготовки українських військовослужбовців, «як вони швидко навчаються, швидко демонструють хороші показники».

Вони сказали, що американці також багато чого вчаться в наших хлопців, особливо у тих, які вже були у зоні бойових дій. «За результатами цього навчання ми отримаємо не тільки сильну армію і сильну Національну гвардію — ми отримаємо сильних особистостей, сильних людей, які здатні за собою вести солдатів, які мають дух команди, мають український дух і здатні перемагати», — підкреслив очільник Кабінету Міністрів.

ДОВІДКА «УК»

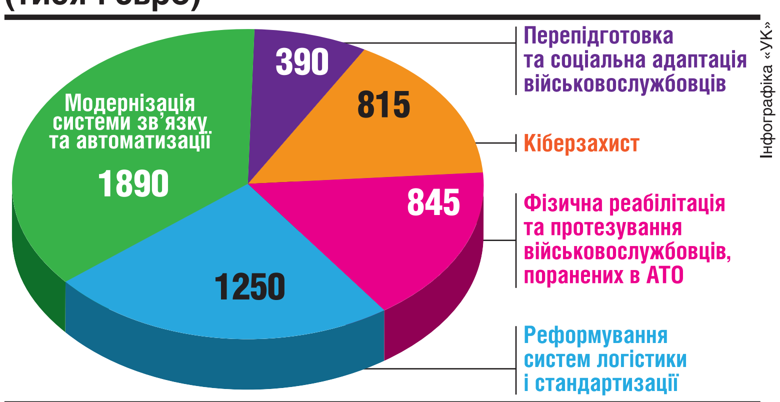
Наприкінці минулого року народні депутати скасували позаблоковий статус України. А в січні 2015-го Президент Петро Порошенко підписав указ «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020», де серед інших програм задекларовано й реформу системи національної безпеки та оборони. У квітні Президент затвердив Річну національну програму співробітництва Україна-НАТО на 2015 рік. Поглиблення співпраці з Альянсом знайшло відображення і в Програмі діяльності Кабінету Міністрів. Міністерство оборони впроваджує заходи з посилення співпраці, відбуваються спільні навчання тощо. Знаковим став і перший візит нового Генерального секретаря НАТО в Україну у вересні, під час якого було підписано важливі документи щодо співпраці.

Скільки українців підтримують євроатлантичний вибір (%)

Джерело: Фонд «Демократичні ініціативи», Центр Разумкова

Напрями, за якими країни НАТО допомагатимуть через трастові фонди (тисяч євро)

За даними Міноборони

ТРЕНУВАННЯ

Наймасштабніші військові навчання

Військові фахівці зазначають, що бійці українських Збройних сил подекуди мають не гіршу підготовку, ніж американські, чи солдати інших країн, які входять в Альянс. І це підтверджується під час спільних навчань Збройних сил України та НАТО, які за роки співпраці стали традиційними зокрема і на території України.

Sea Breeze

Багатогодинні морські переходи, відпрацювання різноманітних бойових вправ військовими багатьох країн в умовах постійної зміни обстановки і місця дій — саме так з 1997 року в Україні відбуваються багатонаціональні військові навчання Sea Breeze. Вони проходять відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво з питань оборони та військових відносин, підписаному між міністерствами оборони США і України від 1993 року. Увесь цей комплекс динамічних заходів спрямований на збагачення досвідом управління силами — для командирів, і посиленням навичок експлуатації і бойового застосування військової техніки — для особового складу. Україна надає для навчань військову і цивільну інфраструктуру Чорноморського узбережжя, а США — фінанси, а також допомагають технікою та обладнанням.

У перших навчаннях, 1997 року, які проводились поблизу Донузлава, на полігоні «Широкий лан» та у північно-західній частині Чорного моря, брали участь 6 держав. З року в рік збільшувалась кількість країн-учасниць, все більше техзасобів та особового складу долучалось до Sea Breeze.

Цьогорічні навчання, які проходили з 31 серпня по 12 вересня на Одещині та Миколаївщині, експерти назвали наймасштабнішими за всю історію їх проведення в Україні. У них взяли участь 12 країн, було задіяно 18 бойових суден, 14 літаків і гелікоптерів, понад 2500 військовослужбовців.

«Після незаконної анексії Криму Чорноморський регіон остаточно перестав бути спокійним і стабільним. Україна втратила частину своїх Військово-Морських сил. Але я хочу чітко заявити: українські Військово-Морські сили повернуться в Крим. Тому мета наших спільних навчань — разом з нашими американськими партнерами та іншими країнами, які братимуть участь у навчаннях, зробити все можливе, щоб Чорноморський регіон був стабільним; щоб жодна країна навіть не подумала про те, що можна захоплювати територію іншої країни; щоб наші безпекові й економічні інтереси були захищені. Навчання Sea Breeze — надзвичайно важлива подія у двосторонніх відносинах України та США. Наше спільне завдання — це забезпечення миру, стабільності і безпеки в Чорноморському регіоні», — наголосив Арсеній Яценюк під час відкриття навчань.

Цьогорічні навчання Sea Breeze називають наймасштабнішими за всю історію їх проведення в Україні

Яворівський полігон

Військовий полігон Міжнародного центру миротворчості та безпеки, що поблизу Яворова на Львівщині, — один з майданчиків України, де вже стали традиційними тернування військових багатьох країн. Так, з 1995 року тут відбуваються спільні міжнародні навчання України та НАТО «Щит миру» в рамках програми «Партнерство заради миру». В 1998 році участь у них взяли представники 18 держав, а в 2000-му — майже 1600 військовослужбовців з 26 країн.

Також традиційними стали міжнародні навчання «Репід Трайдент». Торік у них взяли участь майже 1200 військовослужбовців. З них майже 600 українських офіцерів та курсантів. Серед закордонних учасників найбільша група від армії США — майже 200 осіб. Також було задіяно 700 одиниць зброї та понад 150 військових автомобілів і бойових машин. Цьогоріч у навчаннях «Репід Трайдент/Сейбр Гардіан-2015» взяли участь понад 1800 військових з 18 країн. Військові підрозділи, окрім України та США, прибули з Бельгії, Канади, Естонії, Грузії, Німеччини, Великобританії та інших країн.

А ще цього року відбулися міжнародні навчання ДСНС України та НАТО із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій UKRAINE-2015 — перші спільні навчання невійськового характеру, у яких взяли участь більш ніж 1100 учасників із 34 країн. У церемонії їх урочистого відкриття взяли участь високі гості: Президент Петро Порошенко та Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг.

ДЕРЖАВА — ЗАХИСНИКОВІ

Права та пільги

ЗАХИСНИКАМ БАТЬКІВЩИНИ. *Про підстави й порядок отримання*

1 *Як отримати статус учасника бойових дій і на які пільги вони мають право?*

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 20 серпня 2014 року № 413 «Про затвердження Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення» (зі змінами) для надання статусу учасника бойових дій військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним) та працівникам Збройних сил України командири (начальники) військових частин (органів, підрозділів) або інші керівники установ, закладів у місячний строк після завершення особами виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення подають на розгляд комісії Міноборони з питань визначення учасників бойових дій такі документи:

1. Оригінал довідки про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

2. Витяги із наказів по стройовій частині про вибуття (прибуття) до військової частини після виконання завдань антитерористичної операції.

3. Витяги із наказів по стройовій частині першого заступника керівника Антитерористичного центру (командира сектору) про прибуття для виконання завдань антитерористичної операції та вибуття до місця постійної дислокації.

4. Копії посвідчень про відрядження, якщо такі є.

5. Копії документів про поранення, якщо є.

6. Інформація про осіб, яким надається статус учасника бойових дій.

7. Згода на збирання та обробку персональних даних (відповідно до вимог статті 6 Закону України «Про захист персональних даних»).

8. Копія першої сторінки паспорта громадянина України (щоб уникнути помилкового написання прізвища, ім'я та по батькові).

Усі копії документів повинні бути завірені підписом командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу, установи, закладу) та скріплені гербовою печаткою.

Учасники антитерористичної операції, звільнені з військової служби, документи подають через комісії обласних військових комісаріатів та міського військового комісаріату міста Києва.

Щодо соціального захисту вони мають право на:

- ✓ 75-відсоткову знижку квартирної плати та вартості комунальних послуг; позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів;
- ✓ безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості; безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом;
- ✓ використання чергової щорічної відпустки у зручний час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік; переважне право на залишення на роботі;
- ✓ першочергове забезпечення житловою площею. Учасників бойових дій, які зазнали поранення, контузії або каліцтва, забезпечують житловою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік. Першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, одержання позики на будівництво з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва.

2 *Де і як поранені захисники можуть отримати статус інваліда війни? Які пільги їм гарантує держава?*

Одноразову грошову допомогу у разі інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовцям, військовозобов'язаним та резервістам, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, а також у разі їх загибелі (смерті) їхнім родинам виплачують відповідно до Закону «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (із змінами) у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів від 25 грудня 2013 року № 975.

Право на її отримання мають:

- ✓ у разі встановлення інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), зазнаного під час виконання обов'язків військової служби (в період проходження військової служби) або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби (в період проходження ним військової служби), чи встановлення інвалідності особі після її звільнення з військової служби внаслідок зазначених причин — військовослужбовці, особи, звільнені з військової служби;
- ✓ у разі встановлення інвалідності не пізніше ніж через три місяці після звільнення з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби, — особи, звільнені з військової служби;
- ✓ у разі встановлення інвалідності, що настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного військовозобов'язаному або резервістові під час виконання обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, або не пізніше ніж через три місяці після закінчення зборів, проходження служби у військовому резерві, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження цих зборів, служби у військовому резерві, — військовозобов'язані або резервісти;
- ✓ у разі поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності, — військовослужбовці, військовозобов'язані або резервісти;
- ✓ у разі поранення (контузії, травми або каліцтва) у період проходження строкової військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності, — військовослужбовці строкової військової служби;
- ✓ у разі поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення йому інвалідності, — військовозобов'язані або резервісти.
- ✓ у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвали на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, — члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого).

Одноразова допомога оформлюється й виплачується:

- ✓ військовослужбовцям, військовозобов'язаним або резервістам, призваним на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, — через військові частини, в яких вони проходять службу або збори.
- ✓ членам сімей, батькам та утриманцям загиблого (померлого), особам, звільненим з військової служби, — через обласні військові комісаріати (Київський міський військовий комісаріат).

Допомога родинам загиблих:

У разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, якого призвано на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, — 689 тисяч гривень. Це 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, які визначають на дату загибелі (смерті) (1378 гривень · 500) та виплачують рівними частинами батькам, дружині, дітям (до 18 років та до 23 років, які навчаються). Документи оформлюють через обласні військові комісаріати. У разі відмови якоїсь з осіб від отримання одноразової допомоги її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на її отримання. У 2014 році таку допомогу виплачено 778 родинам в сумі 465,1 мільйона гривень, у 2015-му — 885 родинам в сумі 534,8 мільйона гривень.

Виплати пораненим та інвалідам:

Розмір допомоги встановлюється на дату проходження МСЕК і на 1 вересня 2015 року становить:

- ✓ за поранення (контузію, травму, каліцтво) без встановлення інвалідності — від 4,8 до 96,5 тисячі гривень (залежно від відсотка втрати працездатності: 1% = 965 гривень);
- ✓ у разі встановлення інвалідності — залежно від групи та причинового зв'язку:
  - › під час виконання обов'язків:
    - 1 група — 250 прожиткових мінімумів — **344,5** тисячі гривень;
    - 2 група — 200 прожиткових мінімумів — **275,6** тисячі гривень;
    - 3 група — 150 прожиткових мінімумів — **206,7** тисячі гривень.
  - › під час проходження військової служби:
    - 1 група — 120 прожиткових мінімумів — **165,4** тисячі гривень;
    - 2 група — 90 прожиткових мінімумів — **124,0** тисячі гривень;
    - 3 група — 70 прожиткових мінімумів — **96,5** тисячі гривень.

У 2014 році допомогу виплатили 174 військовослужбовцям у сумі 7,2 мільйона гривень, а у 2015-му — 2428 військовослужбовцям в сумі 173,6 мільйона гривень.

Документи для виплати допомоги тим, хто проходить військову службу, оформлюються через фінансову службу військової частини (установи), звільненим — через обласні військові комісаріати.

Виплату одноразової допомоги провадять у порядку черговості відповідно до дати подання документів після отримання Міністерством оборони коштів, передбачених на це.

Перелік документів на одержання одноразової грошової допомоги:

У разі захворювання, поранення (контузії, травми або каліцтва) або встановлення інвалідності:

- ✓ заява про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- ✓ копія довідки медико-соціальної експертної комісії про встановлення відсотка та причинового зв'язку втрати працездатності або встановленої інвалідності (видають МСЕК Міністерства охорони здоров'я);
- ✓ копія довідки ВЛК, свідоцтва про хворобу (видають медичні установи, де проводилось лікування);
- ✓ копія довідки командира військової частини про причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва), видають у військовій частині;
- ✓ витяг із наказу командира військової частини про вилучення зі списків особового складу частини, а для військовослужбовців строкової військової служби — копія військового квитка (для звільнених зі служби);
- ✓ копії сторінок паспорта отримувача одноразової допомоги з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;
- ✓ копія ідентифікаційного коду отримувача.

Усі копії завіряють у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

У разі загибелі (смерті) військовослужбовця:

- ✓ заява кожної повнолітньої особи, яка має право на отримання допомоги, а в разі наявності неповнолітніх дітей — другого з батьків про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- ✓ копія свідоцтва про смерть військовослужбовця (оригінал видають органи РАЦС за місцем проживання);
- ✓ витяг із наказу про вилучення загиблого (померлого) військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (надає військова частина);
- ✓ копії документів, що засвідчують причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця (військова частина):
  - › для виплати одноразової допомоги сім'ям загиблих під час проведення антитерористичної операції — копія лікарського свідоцтва про смерть (видають сім'ї) та повідомлення військової частини про смерть військовослужбовця (надсилається військовою частиною у військовий комісаріат за місцем проживання сім'ї),
  - › для інших випадків — копія лікарського свідоцтва про смерть (видають сім'ї), копія постанови військово-лікарської комісії про встановлення причинового зв'язку загибелі (смерті), акт розслідування щодо обставин загибелі військовослужбовця (складає командир військової частини або військова служба правопорядку Збройних сил України або правоохоронні органи — прокуратура, міліція, Служба безпеки України);

для учасників АТО

соціального захисту військовослужбовцям

- ✓ копія довідки органу реєстрації або відповідного житлово-експлуатаційного підприємства, організації чи органу місцевого самоврядування про склад сім'ї військовослужбовця, військовозобов'язаного чи резервіста (ЖЕК або КЕЧ);
- ✓ витяг із послужного списку особової справи про склад сім'ї військовослужбовця (видає військова частина);
- ✓ копія свідоцтва про шлюб — для виплати грошової допомоги дружині (чоловікові);
- ✓ копія свідоцтва про народження дитини — для виплати одноразової грошової допомоги дитині;
- ✓ копія свідоцтва про народження військовослужбовця — для виплати одноразової грошової допомоги батькам загиблого (померлого);
- ✓ копії сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові й місце реєстрації;
- ✓ копія ідентифікаційного коду кожного члена сім'ї.

Усі копії завіряють у військовому комісаріаті (військовій частині), який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

3 Як держава піклується про родини загиблих?

Відповідно до статей 10 та 15 Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», пільги отримують також особи, на яких поширюється чинність цього закону, до яких належать зокрема:

- ✓ сім'ї військовослужбовців, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, яких вони зазнали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків), а також внаслідок захворювання в період проходження військової служби;
- ✓ дружини (чоловіки) померлих учасників бойових дій, визнаних за життя інвалідами, які не одружилися вдруге;
- ✓ діти померлих учасників бойових дій, які навчаються на денній формі у вищих навчальних закладах I—IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах.

Внесено зміни до статті 36 Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (набрав чинності з 01.01.2015 р.), згідно з якими:

- ✓ 70% зарплати загиблого годувальника передбачено на одного непрацездатного члена сім'ї (діти та інші особи, зазначені в другому абзаці статті 30 цього закону, незалежно від того, чи перебували вони на утриманні загиблого годувальника).

А також членам сімей військовослужбовців, тих, хто звільнений з військової служби та був поранений, покалічений чи загинув, зазнавши поранення, захищаючи Батьківщину або при виконанні інших обов'язків військової служби. Якщо на утриманні загиблого (померлого) годувальника перебували двоє і більше членів сім'ї, пенсію призначають у розмірі 90% грошового забезпечення (заробітної плати) загиблого (померлого) годувальника, що розподіляється між ними рівними частками, але не менш ніж 40% на кожного непрацездатного члена сім'ї. У таких самих розмірах, незалежно від причини смерті годувальника, обчислюють пенсії членам сімей померлих інвалідів війни та членам сімей, до складу яких входять діти, що втратили обох батьків.

Також передбачено, що особи, яким раніше призначено пенсію в разі втрати годувальника відповідно до Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», мають право на перерахунок пенсії з урахуванням положень цього закону.

Статус ветерана війни членам родин загиблих

Постановою від 23 вересня 2015 року №740 Кабмін надав статус ветеранів війни сім'ям громадян, які добровільно забезпечували (або добровільно долучалися до забезпечення) проведення АТО (зокрема здійснювали волонтерську діяльність), і загиблих (зниклих безвісти) внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, яких вони зазнали під час забезпечення проведення АТО, перебуваючи безпосередньо в районах операції в період її проведення.

Також такий статус надається сім'ям загиблих учасників добровольчих формувань, які були утворені або самоорганізувалися для захисту України, за умови, що в подальшому такі формування було введено до складу армії, МВС, Нацгвардії та інших військових формувань і правоохоронних органів, які взаємодіяли з такими підрозділами.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів, статус ветеранів війни поширюється і на родини загиблих військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) і працівників Збройних сил, Нацгвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Прикордонної служби, спецслужби транспорту, військовослужбовців військових прокуратур, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників МВС, Управління держохорони, служби спецзв'язку, ДСНС.

Крім того, такий статус надано сім'ям загиблих працівників підприємств, установ, організацій, які долучалися до забезпечення АТО і загинули (пропали безвісти) від поранення, контузії чи каліцтва, яких зазнали безпосередньо в районах АТО під час її проведення.

До підтримки таким родинам долучаються і органи місцевої влади. Наприклад: у Львівській області надано матеріальну допомогу 158 сім'ям по 120 тисяч гривень кожній, у Чернівецькій — прийняли рішення виплачувати дітям загиблих за рахунок бюджету області щомісячно по 500 гривень. А у Миколаївській та Кіровоградській — для поліпшення житлових умов таких родин придбані квартири.

4 Винагороди військовослужбовцям

Протягом останнього року Уряд запровадив низку додаткових винагород військовослужбовцям, які виконують бойові завдання.

За безпосередню участь в АТО військовослужбовцям виплачують винагороду у розмірі 100% місячного грошового забезпечення, але не менш як 3 тисячі гривень на місяць. У разі участі в АТО менше одного календарного місяця — розмір визначається пропорційно до днів участі.

Винагороду також виплачують під час перебування на стаціонарному лікуванні після поранень під час АТО.

За успішне виконання бойового завдання виплачують додаткову нагороду підрозділу. Результати виконання бойового завдання визначають на підставі документа вищого органу військового управління про постановку бойового завдання, бойового наказу командира частини, журналу бойових дій та звітного документа військової частини про виконання бойового завдання, в якому вказано кожного військовослужбовця, який брав участь у виконанні, а також наказу штабу АТО щодо оцінки результатів виконання бойового завдання. Додаткову винагороду розподіляє командир між підпорядкованими підрозділами із зазначенням у наказі розміру винагороди кожній конкретній особі. Про виплату додаткової винагороди за успішне виконання бойового завдання командир військової частини видає наказ.

За безпосередню участь у бойових діях після видання бойового наказу військовослужбовцям виплачують додаткову **винагороду в розмірі 1 тисяча гривень за кожну добу** такої участі.

Безпосередня участь у бойових діях — це виконання військовослужбовцями військової частини бойових завдань в умовах безпосереднього зіткнення із супротивником; виконання завдань ракетними військами та артилерією з вогневого ураження супротивника під час контрбатарейної боротьби; участь у веденні оперативної розвідки, здійсненні польотів у район проведення АТО та контррозвідувальне забезпечення військових формувань та правоохоронних органів у районі АТО в умовах безпосереднього зіткнення із супротивником.

Цю винагороду виплачують на підставі підтвердження штабу АТО, бойового наказу, журналу бойових дій, бойового донесення та наказу командира військової частини.

Додаткову винагороду за знищення ворожої техніки виплачують підрозділу чи окремим особам за наявності трьох і більше документів, зокрема журналу бойових дій, підсумкового бойового донесення командира підрозділу, який безпосередньо виконував завдання, дані фото- та відеоспостереження з координатами місця знищення техніки, стосовно захопленої техніки — акт оприбуткування трофейного майна.

Додаткові винагороди виплачують також військовослужбовцям, яких під час виконання завдань захопили в полон, вони зникли безвісти чи загинули. У таких випадках винагороду виплачують членам сімей військовослужбовців.

Розмір додаткових винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу та резервістам за виконання окремих завдань під час безпосередньої участі у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду

Найменування завдання		Розмір винагороди, МЗП*
1. **Успішне виконання бойового завдання, визначеного розпорядчим документом вищого органу військового управління** (виплачується на з'єднання, окрему військову частину, установу):	бригадою	300
	полком; батальйонно-тактичною групою	200
	батальйоном; дивізіоном; прирівняними до них військовими частинами (підрозділами)	100
	ротою; батареєю; ескадрильєю; взводом; групою; прирівняними до них підрозділами	50
2. **Безпосередня участь у бойових діях** (виплачується особі після видання бойового наказу)		1000 грн (на добу)
3. **Успішне виконання завдання** (виплачується на підрозділ, екіпаж, прирівняні до них підрозділи або особі [у разі самостійного виконання завдання] із знищення [захоплення]):	1) корабля 1 рангу	200
	1) корабля 2 рангу	150
	1) корабля 3 рангу	100
	1) корабля 4 рангу	80
	2) бойового літака (винищувальної та штурмової авіації), зенітного ракетного комплексу	100
	3) реактивної системи залпового вогню	50
	4) тактичного ракетного комплексу, військового літака	45
	5) танка, наземної артилерії (самохідної), бойового вертольота	40
	6) наземної артилерії (іншої), військового вертольота, протитанкового ракетного комплексу	35
	7) бойової машини піхоти (десанту), бронетранспортера, броньованої розвідувально-дозорної машини	35
	8) іншого літального апарата (об'єкта), оснащеного засобами ураження або спостереження (у тому числі безпілотного)	30
	9) переносного зенітно-ракетного комплексу	25
	10) судна військового (допоміжного) забезпечення водотоннажністю понад 5 тис. тонн	25
	11) судна військового (допоміжного) забезпечення водотоннажністю до 5 тис. тонн включно	20
	12) військового автомобіля (вантажного, спеціалізованого), малогабаритного судна бойового (розвідувального) призначення, військового тягача	10

** МЗП — мінімальна заробітна плата становить 1218 грн до листопада 2015 року включно (згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік»).*

ДЕРЖАВА — ЗАХИСНИКОВІ

Права та пільги

5 Чи гарантує держава збереження робочого місця за мобілізованим та працевлаштування тих, хто повернувся?

За громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігають місце роботи (посаду), середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності (стаття 119 Кодексу законів про працю України, стаття 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»).

Час перебування громадян України на військовій службі (зокрема в особливий період) зараховується до їхнього страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, стажу державної служби, стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах у порядку, який визначає Кабмін.

За військовослужбовцями строкової служби, які до призову працювали на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності і господарювання, зберігається після звільнення з військової служби право на працевлаштування в тримісячний строк на те саме підприємство, в установу чи організацію або їхні правонаступники на посаду, не нижчу за ту, яку вони обіймали до призову на військову службу.

Протягом місяця з дня взяття на військовий облік за місцем проживання військовий комісаріат у порядку, який встановлює Кабінет Міністрів України, надає їм матеріальну допомогу в розмірі середньої місячної заробітної плати за останнім місцем роботи за рахунок державного бюджету. Вони користуються за інших рівних умов переважним правом на залишення на роботі під час скорочення чисельності або штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці протягом двох років з дня звільнення з військової служби.

6 Поліпшення житлових умов учасникам АТО: хто може претендувати, куди звертатися?

Квартири

Уряд надав кошти на придбання найближчим часом понад 700 квартир для учасників АТО, інвалідів та сімей загиблих воїнів.

Середній розмір такої квартири становитиме приблизно 60 квадратних метрів. А середня вартість житла залежно від регіону — 6900 гривень за квадратний метр. Для реалізації цієї програми Мінсоцполітики з держбюджету спрямувало 300 мільйонів гривень відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 20 травня 2015 року. Субвенцію з держбюджету місцевим бюджетам даватимуть на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, що безпосередньо брали участь в антитерористичній операції, а також інвалідів АТО I—II груп, які потребують поліпшення житлових умов.

Щоправда, темпи житлового будівництва не встигають належним чином забезпечувати спорудження житла для цих потреб. Тому Кабінет Міністрів прийняв постанову, за якою ті, хто має право на такі помешкання, і в кого підійшла черга на отримання житла, можуть отримати замість квадратних метрів грошову компенсацію. У 2015 році на це передбачено 354,4 мільйона гривень.

Порядок визначення розміру та надання грошової компенсації регулює постанова Кабінету Міністрів «Деякі питання забезпечення житлом військовослужбовців та інших громадян» від 2 вересня 2015 року №728.

Перелік документів, які для цього слід подати:

- ✓ рапорт військовослужбовця та нотаріально посвідчену згоду членів його сім'ї на отримання компенсації замість житлового приміщення, яке вони мають отримати;
- ✓ довідку про склад родини та реєстрацію місця проживання (перебування);
- ✓ копії паспортів військовослужбовця та повнолітніх членів сім'ї;
- ✓ копію свідоцтва про шлюб (за наявності);
- ✓ копії свідоцтв про народження дітей (якщо є діти);
- ✓ копії облікових карток платників податків військовослужбовця та членів його сім'ї;
- ✓ довідку про отримання (неотримання) житла військовослужбовцем із колишнього місця перебування його на обліку;
- ✓ документ, що підтверджує невикористання житлових чеків для приватизації державного житлового фонду;
- ✓ витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, яке належить військовослужбовцеві та членам його родини;
- ✓ дозвіл органу опіки і піклування на отримання неповнолітнім членом родини грошової компенсації.

Як це відбувається:

1. Військовослужбовець має перебувати на квартирному обліку у Збройних силах України.
2. Житлові комісії військових частин надсилають лист військовослужбовцям, чия черга отримувати житло надійшла.
3. Військовослужбовець протягом місяця письмово повідомляє про своє рішення щодо згоди (відмови) на отримання компенсації. Якщо у встановлений термін згоди не отримано, складають комісійний акт про відмову військовослужбовцю надати грошову компенсацію в поточному році.
4. Житлова комісія військової частини розглядає отримане від військовослужбовця письмове сповіщення про його згоду на отримання компенсації. Військовослужбовці можуть відмовити в отриманні компенсації, якщо ще не надійшла його черга отримувати житло або якщо він не перебуває на квартирному обліку в гарнізоні.
5. Списки затверджують Міністерство оборони України, Головне квартирно-експлуатаційне управління Збройних сил України.
6. Головне квартирно-експлуатаційне управління інформує військовослужбовця про прийняте рішення.
7. Військовослужбовець відкриває поточний рахунок у банку та повідомляє його реквізити Головному квартирно-експлуатаційному управлінню Збройних сил України через квартирно-експлуатаційні відділи (квартирно-експлуатаційні частини) району.
8. Департамент фінансів Міністерства оборони надає Головному квартирно-експлуатаційному управлінню Збройних сил завірену копію платіжного доручення.
9. Головне квартирно-експлуатаційне управління Збройних сил повідомляє квартирно-експлуатаційні відділи (квартирно-експлуатаційні частини) району про необхідність зняття військовослужбовця та членів його сім'ї з квартирного обліку.
10. Військовослужбовець отримує грошову компенсацію замість житла, яке мав отримати.

По детальнішу консультацію військовослужбовці можуть звернутися до квартирно-експлуатаційних відділів (квартирно-експлуатаційних частин) району за місцем перебування на квартирному обліку або на «гарячу лінію» Головного квартирно-експлуатаційного управління Збройних сил України: **(044)-242-08-06.**

Земельні ділянки

Також відповідно до статті 12 (пункт 14) Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасники бойових дій мають право і на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва. Надання у власність земельних ділянок здійснюється у порядку, визначеному статтею 118 Земельного кодексу України, за умови, що учасник бойових дій не скористався своїм правом на безоплатне отримання у власність земельної ділянки та надав відповідний документ, що посвідчує його участь в антитерористичній операції (посвідчення, довідка, наказ тощо).

Забезпечують право на отримання земельної ділянки місцеві органи влади та територіальні органи Держземагентства. На сьогодні найбільше ділянок учасникам АТО вже надали на Львівщині — 936 площею 132,05 гектара. Серед лідерів також Вінницька область — 7706 ділянок площею 168,72 га, Волинська — 490 площею 256,74 га, Чернігівська — 469 площею 264,96 га. Далі Київська область — 375 ділянок площею 62,86 га, Миколаївська — 714 площею 648,9 га, Житомирська — 309 площею 170,37 га), Закарпатська — 293 площею 76,64 га, Тернопільська — 219 ділянок площею 41,68 гектара.

Компенсація за піднайом житла

За дорученням Прем'єр-міністра України вирішено й питання щодо збільшення суми компенсації за піднайом житла для військовослужбовців. Згідно з наказом міністра оборони Степана Полторака від 7 жовтня цього року, тепер мінімальний розмір компенсації за піднайом житла становить:

для військовослужбовців для родини з трьох осіб (окрім самого військовослужбовця):

- ✓ для міста Києва — 2756 грн;
- ✓ для обласних центрів — 2067 грн;
- ✓ для інших населених пунктів — 1378 грн;

для родин, у яких більше ніж три особи (не враховуючи військовослужбовця):

- ✓ для міста Києва — 4134 грн;
- ✓ для обласних центрів — 3100 грн;
- ✓ для інших населених пунктів — 2067 грн.

Компенсацію за піднайом житла військовослужбовці отримуватимуть не лише з жовтня. У цьому місяці її перерахують також за період з травня по вересень цього року. Загалом на цю справу виділено 140 мільйонів гривень. З них 90 мільйонів — на виплати за жовтень та перерахування за попередні місяці, по 25 мільйонів — на листопад та грудень цього року.

7 Як родинам учасників АТО, загиблих та поранених отримати субсидію на сплату за житлово-комунальні послуги?

Нині, коли тарифи на житлово-комунальні послуги доводять до рівня економічно обґрунтованих, Уряд розробив низку механізмів підтримки тих, хто потребує державної допомоги. Зокрема спрощено порядок отримання житлових субсидій і зменшено кількість документів, потрібних для цього. Кабінет Міністрів виявив особливу турботу про родини військовослужбовців, які захищають Батьківщину в зоні АТО. І в прийнятому 23 вересня цього року Урядом рішенні щодо внесення чергових змін до порядку призначення субсидій зокрема зазначено:

При призначенні субсидії особам, які беруть (брали) безпосередню участь у проведенні антитерористичної операції, та/або членам їх сімей до сукупного доходу родини не враховують:

- ✓ отримані ними у період безпосередньої участі в антитерористичній операції грошове забезпечення та інші виплати і види соціальної допомоги, що виплачують працівникам правоохоронних органів, військовослужбовцям та працівникам Збройних сил, Національної гвардії, Служби безпеки, Служби зовнішньої розвідки, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, особам рядового, начальницького складу, військовослужбовцям, працівникам Міністерства внутрішніх справ, Управління державної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, іншим працівникам утворених відповідно до закону військових формувань;
- ✓ отриману ними у період та/або після безпосередньої участі в антитерористичній операції благодійну допомогу незалежно від розміру та джерела походження.

Крім цього, до сукупного доходу родини не враховується допомога на поховання, одноразова допомога, яка надається відповідно до законодавства або за рішеннями органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності.

8 На яке медичне обслуговування, реабілітацію та протезування можуть розраховувати військові?

Військовослужбовці мають право на безоплатну кваліфіковану медичну допомогу у військово-медичних закладах охорони здоров'я. Вони щорічно проходять медичний огляд, їм проводять лікувально-профілактичні заходи.

Учасникам бойових дій згідно зі статтею 12 Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» безплатно надають лікарські засоби за рецептами лікарів, першочергове безплатне зубопротезування, безоплатно забезпечують санаторно-курортним лікуванням; вони

для учасників АТО

мають право користуватися після виходу на пенсію чи зміни місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи, а також на першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах та першочергову госпіталізацію; їм виплачують допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю в розмірі 100% середньої заробітної плати.

Держава гарантує безоплатне та позачергове забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації учасників АТО, які постраждали внаслідок антитерористичної операції, незалежно від встановлення їм інвалідності.

Перелік необхідних документів для отримання технічних та інших засобів реабілітації:

- ✓ паспорт (копія й оригінал);
- ✓ ідентифікаційний код (копія й оригінал);
- ✓ рішення військово-лікарської комісії чи висновок лікарсько-консультативної комісії про потребу в забезпеченні необхідним виробом;
- ✓ витяг з наказу командира військової частини (начальника територіального підрозділу) або довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), видана командиром військової частини (начальником територіального підрозділу), з відомостями про участь в антитерористичній операції (для військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників Збройних сил, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців та працівників МВС, управління державної охорони, Держспецзв'язку, інших утворених відповідно до законів військових формувань, яким не встановлено інвалідності).

Протезування за кордоном

Уряд збільшив допомогу учасникам АТО на протезування за кордоном. Постановою Кабінету Міністрів № 465, ухваленою 8 липня 2015 року, затверджено зміни до Порядку протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, яких немає в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в АТО та/або забезпеченні її проведення (здійснені заходів, пов'язаних із запобіганням, виявленням і припиненням терористичної діяльності) і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок. Постановою передбачено збільшення розміру грошової допомоги учаснику АТО на протезування (ортезування) однієї кінцівки за кордоном з 500 до 900 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Також буде збільшено строк здійснення попередньої оплати до трьох місяців (на сьогодні один місяць) протезування (ортезування) зазначених осіб.

Також постановою Уряду передбачено встановлення розміру грошової допомоги (не більше як 150 прожиткових мінімумів для працездатних осіб), механізму оплати витрат, пов'язаних з післягарантійним ремонтом протезно-ортопедичного виробу підвищеної функціональності.

Куди звертатися?

Цей перелік документів військовий або його законний представник подає до органу соціального захисту населення міських та районних державних адміністрацій за зареєстрованим місцем проживання або за місцем фактичного проживання учасника АТО.

Після звернення працівники органів соціального захисту населення:

- ✓ нададуть грунтовну консультацію щодо забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації;
- ✓ ознайомлять із каталогами технічних та інших засобів реабілітації;
- ✓ ознайомлять із відповідним переліком протезно-ортопедичних підприємств, які виконують індивідуальні заявки на **безкоштовне** виготовлення технічних та інших засобів реабілітації;
- ✓ видадуть направлення на забезпечення необхідними технічними та іншими засобами реабілітації.

Учасник АТО, який потребує протезування, обирає протезно-ортопедичне підприємство, на якому буде проведено протезування (ортезування) або ж забезпечено необхідним технічним засобом реабілітації. На обраному підприємстві його оглянуть та нададуть подальший супровід із надання протезно-ортопедичної допомоги.

По детальнішу інформацію звертатися до Державної служби України з питань ветеранів, інвалідів та учасників антитерористичної операції:

(044) 281-08-48
(044) 281-08-50
(044) 281-08-48

9 *На яке пенсійне забезпечення мають право учасники АТО?*

Пенсіонерам із числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за Законом «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», у разі призову їх на військову службу під час мобілізації, на особливий період до Збройних сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та Державної спеціальної служби транспорту, на службу до органів внутрішніх справ, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, органів та підрозділів цивільного захисту, податкової міліції та Державної кримінально-виконавчої служби України виплата пенсій на час такої служби не припиняється. Після звільнення зі служби цих осіб виплата їм пенсій здійснюється з урахуванням додаткової вислуги років на день їх демобілізації. Якщо новий розмір пенсії у цих осіб буде нижчим за розмір, який вони отримували в мирний час, виплата їм пенсії здійснюється у розмірі, який вони отримували на день призову на службу у зв'язку з мобілізацією.

Порядок збереження, нарахування та виплати пенсій поширюється на пенсіонерів з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за цим законом, прийнятих на службу на посади начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ на день утворення підрозділів патрульної служби міліції особливого призначення.

Збережено розмір пенсій офіцерам запасу, призваним під час мобілізації. Після демобілізації цим офіцерам пенсію буде збільшено з урахуванням нових посад, військових звань та додаткової вислуги років. Якщо ж новий розмір пенсії в офіцерів буде нижчим за розмір, який вони отримували в мирний час, виплата їм пенсії здійснюється у раніше встановленому розмірі.

Щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців

Розмір пенсії за вислугу років:

а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають вислугу 20 років і більше: за вислугу 20 років — 50%, звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я — 55% відповідних сум грошового забезпечення; за кожний рік вислуги понад 20 років — 3% відповідних сум грошового забезпечення;

б) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають страховий стаж 25 років і більше, з яких не менш як 12 календарних років і 6 місяців становить військова служба: за страховий стаж 25 років — 50% і за кожний повний рік стажу понад 25 років — 1% відповідних сум грошового забезпечення;

в) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які звільняються з військової служби за умов реформування Збройних сил України: за вислугу 20 років — 50% відповідних сум грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 3% за кожний повний рік вислуги понад 20 років, але не більш ніж 65% відповідних сум грошового забезпечення.

Максимальний розмір пенсії за вислугу років не має перевищувати **70%** відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і зараховані в установленому законом порядку до категорії 1, — 100%, до категорії 2 — 95%.

Пенсію за вислугу років призначають і виплачують лише після звільнення з військової служби.

Пенсія військовослужбовцям обчислюється з розміру грошового забезпечення, враховуючи відповідні оклади за посадою, військовим званням, відсоткову надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, встановлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, встановлених для осіб, які втратили працездатність — це зараз становить 13 300 гривень.

Перерахунок раніше призначених пенсій проводиться у разі прийняття рішення Кабінетом Міністрів України про зміну розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців або у зв'язку із запровадженням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством.

10 *Чи отримують соціальний захист військові добровольчих загонів? Якщо так, то на що вони можуть розраховувати?*

Військові добровольчих загонів, які входять до складу військових частин Збройних сил України, Національної гвардії та інших силових відомств держави, користуються всіма правами, пільгами та гарантіями, встановленими чинним законодавством для військовослужбовців.

11 *Де і як військові можуть отримати консультацію з проблемних питань та допомогу щодо захисту своїх прав?*

Військовослужбовці Збройних сил України можуть звертатися на телефони «гарячої лінії» Міністерства оборони з питань тилу:

0 800 507 309

або до оперативного чергового по тилу:

(044) 483-59-63

Проблеми учасників антитерористичної операції та членів їхніх родин також оперативно розв'язують в межах проекту Міноборони «Зворотний зв'язок. Проблемні питання учасників АТО». Такий банер можна знайти на сайті Міноборони. Для вивчення та розв'язання питань призначають відповідальних посадових осіб Міністерства оборони.

Звернутися можна також до громадської приймальні Міністерства оборони:
м. Київ, вул. Грушевського, 30/1, Центральний будинок офіцерів ЗС України, кімната №347.
Телефон: (044) 253-04-71 — запис на особистий прийом.

Телефон довіри Національної гвардії України

+38(044)226-22-52

Додаткові телефони «гарячих ліній»:

відділ розгляду звернень та прийому громадян Міністерства оборони	+38(044) 253-89-31 +38(044) 253-47-73
департамент соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони	+38(044) 489-35-20
відділ військово-соціальної роботи Головного управління по роботі з особовим складом ЗСУ	+38(044) 454-44-51
черговий Головного управління особового складу Генерального штабу ЗС	+38(044) 226-23-60
військова служба правопорядку ЗС України Головного управління військової служби правопорядку ЗС України	+38(044) 244-08-01 (факс цілодобово)

Регіональна громадська приймальня міністра оборони:

м. Київ, вул. Шамрила, 19, кім. 108.
Керівник — підполковник Ігор Слюсаренко,
телефон: (044) 456-08-34

Міністр оборони України Степан Полторак:

«Ми розпочали великий ... добре підготов...

ДОСЬЄ «УК»

Степан ПОЛТОРАК. Народився 1965 р. в селі Весела Долина Тарутинського району на Одещині. Закінчив Орджонікідзевське вище військове командне училище МВС СРСР, Військову академію ЗСУ. Кандидат педагогічних наук.

На військовій службі — із серпня 1983 р. Службу проходив на посадах командира взводу, роти, начальника штабу батальйону, командира батальйону, полку, бригади. З посади начальника управління бойової та спеціальної підготовки внутрішніх військ МВС у березні 2002-го призначений начальником Академії внутрішніх військ МВС України. З 28 лютого 2014 р. — командувач внутрішніх військ МВС. З 15 квітня 2014 р. — командувач Національної гвардії. З 14 жовтня 2014 р. — міністр оборони.

Україні доводиться розбудовувати Збройні сили, змінювати підходи у діяльності Міністерства оборони і водночас вести бойові дії. Як вдається виконувати це нелегке завдання, «Урядовому кур'єру» розповів міністр оборони Степан ПОЛТОРАК.

Воєнна доктрина визначає засади оборонної політики

УК Степане Тимофійовичу, які зміни відбулися в підходах гарантування нацбезпеки і оборони України?

— Система гарантування національної безпеки України, яка дісталася нам у спадок, виявилася не готовою ефективно протистояти новому типу агресії, яку здійснює Російська Федерація.

Агресія Росії вимагає приєднання України до надійної системи колективної безпеки. На сьогодні єдиною такою системою є НАТО. Повернення до курсу на євроатлантичну інтеграцію вимагає від України внесення відповідних змін до концептуальних документів у сфері національної безпеки та оборони.

З огляду на необхідність змін у підходах забезпечення національної безпеки і оборони України у травні 2015 року Президент затвердив Стратегію національної безпеки України, яка стала основою для комплексного планування діяльності органів державної влади у сфері оборони і національної безпеки.

У межах комплексного огляду сектору безпеки і оборони проведено оборонний огляд, за результатами якого розроблено проекти основних документів оборонного планування. Йдеться про Воєнну доктрину, Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони, Стратегічний оборонний бюлетень, Державну цільову оборонну програму оптимізації та реорганізації Збройних сил України на 2015—2017 роки, а також Державну цільову оборонну програму розвитку озброєння та військової техніки на 2015—2020 роки.

Головний зміст цих документів — відмова від дотримання політики позаблоковості, інтеграція України в ЄС та НАТО, збільшення ролі інформаційно-психологічних операцій та визначення воєнного супротивника, яким є Російська Федерація.

Ці документи формують основні пріоритети щодо гарантування національної безпеки України у воєнній сфері, вони покликані максимально розвивати та адаптувати наші оборонні спроможності до стандартів НАТО. Маємо продемонструвати відкритість і прозорість воєнної політики нашої країни, позиціонуючи Україну як миролюбну європейську державу, оборонна політика якої спрямована на відновлення національних інтересів щодо збереження суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності її кордонів.

УК Ви згадали про Воєнну доктрину, текст якої ухвалила РНБО на початку вересня, де Росію визнано воєнним противником. Чому, на ваш погляд, це визнання стало можливим лише через півтора року з початку російської агресії?

— Основа для комплексного планування діяльності органів державної влади у сфері оборони і національної безпеки, розроблення інших документів стратегічного планування — Стратегія національної безпеки України. Тому затвердження доктрини стало можливим тільки після затвердження Стратегії 2 вересня цього року.

Необхідність розроблення і ухвалення в новій редакції Воєнної доктрини України з урахуванням змін у воєнно-політичній обстановці довкола України визначено Коаліційною угодою та Урядом.

Отже, тимчасова окупація Російською Федерацією невід'ємної частини території України — Автономної Республіки Крим, розпалювання нею збройного конфлікту в східних регіонах та руйнування архітектури світової і регіональної безпеки призвело до перегляду доктринального положення щодо формування та реалізації воєнної політики України.

УК То цей документ має декларативний характер чи спонукає до дії?

— Воєнна доктрина визначає засади державної оборонної політики. Це система поглядів на причини виникнення, сутність і характер сучасних воєнних конфліктів, принципи і шляхи запобігання їх виникненню, підготовку держави до можливого воєнного конфлікту, а також на застосування воєнної сили для захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, інших життєво важливих національних інтересів.

Це складова частина системи стратегічного планування та управління державними ресурсами у сфері обороні, що здійснюється для забезпечення необхідного рівня обороноздатності держави із зазначенням конкретних заходів, термінів їх реалізації та виконавців.

При цьому Воєнна доктрина — основа для підготовки та ухвалення воєнно-політичних, воєнно-стратегічних, воєнно-економічних і військово-технічних рішень, розроблення відповідних концепцій та програм за складовими воєнної безпеки держави. Отже, декларуючи засади державної оборонної політики, Воєнна доктрина України водночас спонукає до дії.

Фото надано Управлінням комунікацій та преси Міністерства оборони України

Україна вже навчилася захищатися і на землі, і в повітрі

Розпочато кардинальні реформи

УК Одним з чільних пунктів діяльності на посаді міністра оборонного відомства ви називали реформування всіх складових армії. Чого вдалося досягти під час проведення реформ?

— 2015-й — рік становлення нової української армії. З початку року в Міністерстві оборони розпочато кардинальні реформи, покликані модернізувати військо: розроблено Воєнну доктрину, Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони, державні цільові оборонні програми оптимізації та реорганізації Збройних сил, розвитку озброєння та військової техніки.

Законодавчо встановлено чисельність Збройних сил 250 тисяч осіб. На сході країни розгорнуто потужне оборонне угруповання військ для відсічі агресії. На завершальному етапі перебуває пілотний проект з відродження та розвитку Військово-Морських сил. Формуються нові Сили спеціальних операцій та реорганізовуються Високомобільні десантні війська. На 2000 збільшено чисельність контрактників, тепер їхня кількість — 107 тисяч осіб. Ці показники і надалі збільшуватимуться.

На сьогодні запроваджено та адаптовано комплексну систему підготовки органів управління, штабів і військ, наближену до стандартів НАТО з урахуванням досвіду АТО.

У межах реформи системи матеріально-технічного забезпечення запроваджено сім пілотних проектів у сфері закупівель, управління державними підприємствами, речового та продовольчого забезпечення, харчування військовослужбовців, а також забезпечення їх житлом.

Формуються нові Сили спеціальних операцій та реорганізовуються Високомобільні десантні війська. На 2000 збільшено чисельність контрактників, тепер їхня кількість — 107 тисяч осіб. Ці показники і надалі збільшуватимуться.

Міноборони — перше відомство, яке почало здійснювати закупівлі шляхом проведення електронних торгів. За час проведення електронних закупівель нам вдалося зекономити значні кошти.

Ще один із пріоритетних напрямів роботи — боротьба з корупцією. Оборонне відомство перше і поки що єдине затвердило Антикорупційну програму на 2015—2017 роки. Завдяки цьому тільки останнім часом повернуто у державну власність з незаконного володіння 1400 гектарів земель оборони та 21 об'єкт нерухомості.

Ми розпочали великий шлях з розбудови сучасних добре підготовлених Збройних сил. Чітко розуміємо поставлені завдання і працюємо над їх вирішенням.

УК Як змінилося українське військо за час проведення АТО? Чи змінився настрій військовослужбовців, адже вони — головна рушійна сила в бою і в тилу?

— Нині українська армія не та, що була рік тому. Всі заходи, що тривають у Міністерстві оборони, порівнюються з тим, наскільки це відповідає вимогам сьогодення.

Ми докладаємо максимум зусиль, щоб захистити солдата на передовій і водночас забезпечити надійний тил.

Наприклад, вперше в історії Збройних сил на складах сформовано запаси, які дають змогу забезпечити військовослужбовців усім необхідним зимовим речовим обмундируванням. Окрім цього, за моїм дорученням дозакуповують додаткове речове забезпечення.

Основні позиції речового майна вже на складах. Забезпеченість «буржуйками» становить понад 100%, забезпеченість пальним також достатня.

Цього року заплановано закупити на 1 мільярд гривень бронежилетів та шоломів.

Робота триває, ми не зупиняємося. Насправді за останні півроку Міністерство оборони зробило неможливе. Було дуже непросто організувати постачання у війська якісної сучасної продукції вітчизняних підприємств, знаходити компроміси з виробниками в умовах, які регламентували документи ще минулого століття. Ми зробили чимало, щоб кожен боєць отримав усе необхідне й відчував свою потрібність.

З початку цього року військовослужбовці Збройних сил одержують додаткові виплати у вигляді винагороди за знищену військову техніку супротивника, успішне виконання бойових завдань, а також безпосередню участь у бойових діях.

На сьогодні такі винагороди на загальну суму понад 67 мільйонів гривень вже отримали більш як 12 тисяч військовослужбовців. А для спрощення процедури отримання винагород опрацьовують зміни до наказу, який регламентує виплати.

Велика робота триває й у сфері соціального захисту, допомоги пораненим та сім'ям наших загиблих героїв.

УК За вашим рішенням до військових вишів з нинішнього навчального року дозволено приймати учасників АТО, вік яких перевищує студентський. Скільки таких курсантів? Із чим пов'язане таке рішення?

— У зв'язку із ситуацією на сході було напрацьовано зміни до пра-

ий шлях з розбудови сучасних влених Збройних сил»

вил прийому до військових вишів. Військовослужбовцям військової служби за контрактом, а також військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, з огляду на їхню мотиванність надано право як виняток вступати на навчання до вищих військових навчальних закладів незважаючи на перевищення вікового цензу вступників. Граничний вік для абітурієнтів — учасників АТО збільшено з 23 до 29 років.

Окрім цього, ми прийняли рішення надати можливість військовослужбовцям вступати на навчання без сертифікатів зовнішнього оцінювання якості освіти, за результатами вступних екзаменів.

Також військовослужбовці-контрактники, які мають досвід бойових дій та зазнали поранення, можуть вступати на заочну форму навчання для здобуття вищої освіти за цивільними спеціальностями. Лише в цьому році до військових вишів прийнято 584 учасники АТО.

УК Чи змінилася навчальна програма порівняно з минулими роками? На що довелося звернути увагу під час підготовки курсантів після вторгнення агресора на нашу територію?

— Від початку АТО у військових вишах постійно корегують програми підготовки військових фахівців відповідно до вимог, диктованих ситуацією на сході України. На 15% більше часу відведено для занять із професійної й тактичної підготовки. У навчальні програми введено нові дисципліни, наприклад основи військового управління, бойову систему виживання воїна, військово-медичну підготовку.

Також у навчальний процес впроваджено питання виконання випускниками бойових завдань у взаємодії з іншими силовими структурами, дій на блокпостах, їхнього фортифікаційного обладнання, як протистояти супротивникові, що веде партизанську боротьбу в умовах взаємодії з цивільним населенням, ознайомлення з основними новітніми зразками озброєння та військової техніки, їх застосуванням в особливих умовах (у населених пунктах, серед мирного населення, в нічний час).

Вважаю, що потрібно постійно переглядати навчальні плани, щоб більше уваги приділяти практичним заняттям, бойовій підготовці. Маємо вчити наших офіцерів приймати рішення в реальних умовах, максимально наближених до бойових.

Я прийняв рішення, що цього року весь викладацький склад військових вишів має пройти переатестацію, а відповідним посадовим особам доручив розробити зміни до законодавства, щоб максимально залучати до викладання офіцерів, які мають бойовий досвід, зокрема під час проведення АТО.

Кабінетом Міністрів на 2015 рік на матеріальне забезпечення передбачено 25 962,2 мільйона гривень. Це дало змогу забезпечити речовим майном заходи часткової мобілізації, призов військовослужбовців строкової служби, забезпечити польовим обмундируванням і спорядженням військовослужбовців, задіяних у виконанні завдань антитерористичної операції.

Буде і зброя, і техніка

УК У промові Верховного Головнокомандувача ЗСУ Петра Порошенка з нагоди річниці Незалежності України йшлося про те, що нинішньої осені наша армія отримає велику кількість зброї й військової техніки. Чи справді так буде? Як фінансують вітчизняний оборонний комплекс? Чи до снаги йому виконати необхідні для сьогодення замовлення армії?

— Президент та Уряд приділяють велику увагу реформуванню та підвищенню боєздатності Збройних сил, зокрема в частині забезпечення їхньої потреби в озброєнні та військовій техніці.

Крім цього, у полі зору Президента постійно перебуває гармонізація оборонно-воєнної системи України зі стандартами НАТО, зокрема за напрямом розроблення, модернізації та виробництва новітнього озброєння вітчизняним ОПК. На цей час саме за цим вектором військово-технічної політики проводять оснащення української армії.

За державним оборонним замовленням на 2015 рік щодо забезпечення Збройних сил новими та модернізованими зразками ОВТ Уряд передбачив понад 5,5 мільярда гривень. Із цього фінансового ресурсу на виготовлення вітчизняним оборонним комплексом продукції оборонного призначення передбачено майже 3,7 мільярда.

На сьогодні за державним оборонним замовленням на 2015 рік уже закуплено та поставлено в зону проведення АТО понад 1500 одиниць новітніх та модернізованих зразків озброєння. Зокрема це тепловізійні та оптичні приціли, засоби нічного бачення, бронетанкова техніка БТР-4Е та БМП-1, засоби інженерного озброєння, радіолокаційні станції, модернізовані літаки і вертольоти. Це далеко не весь перелік.

До кінця цього року заплановано закупити та поставити військовим формуванням Збройних сил України майже 8,5 тисячі різноманітних зразків озброєння та військової техніки.

Вітчизняний оборонно-промисловий комплекс має достатній виробничий потенціал і матеріально-технічну базу для виготовлення та забезпечення потреб Збройних сил новітніми зразками ОВТ відповідно до показників державного оборонного замовлення на 2015 рік.

Окрім цього, триває ремонт військової техніки. За цей рік відремонтовано понад 13 тисяч одиниць озброєння та техніки Збройних сил.

УК Багато чуємо, що матеріальне забезпечення бійців на передовій слабке, що тільки завдяки волонтерам вони неголодні, одягнені і мають засоби захисту. Що роблять для поліпшення ситуації?

— Звичайно, важко переоцінити внесок волонтерів, які з перших днів бойових дій почали допомагати бійцям на передовій і продуктами харчування, й формою.

Проте впевнено можу сказати, що ситуація із забезпеченням військовослужбовців якісно змінилася. З початку року для матеріального забезпечення бійців зроблено чимало, зокрема й завдяки Волонтерському десанту Міноборони.

Урядом на 2015 рік на матеріальне забезпечення передбачено 25 962,2 мільйона гривень. Це дало змогу забезпечити речовим майном заходи часткової мобілізації, призов військовослужбовців строкової служби, забезпечити польовим обмундируванням та спорядженням військовослужбовців, задіяних у виконанні завдань антитерористичної операції.

Краще тут сказати цифрами. З початку АТО отримано від промисловості та видано військовослужбовцям близько 70 тисяч бронежилетів, більш як 74 тисячі кевларових шоломів, понад 91 тисячу спальних мішків.

Також військовослужбовцям Збройних сил видано понад 170 тисяч утеплених курток, 255 тисяч комплектів літньої форми, 244 тисячі комплектів літньої форми, 160 тисяч пар берців.

На сьогодні військовослужбовці, задіяні у виконанні завдань антитерористичної операції, на 100% забезпечені засобами індивідуального захисту.

Триває забезпечення зимовою формою одягу та планова заміна польового обмундирування і взуття військовослужбовцям 4 черги мобілізації, насамперед тим, що виконують завдання в АТО.

Забезпечення речовим майном військовослужбовців Збройних сил України та військовозобов'язаних, призваних за частковою мобілізацією, здійснюється відповідно встановлених норм, які в сучасних умовах потребують покращення.

Тил Збройних сил спільно із представниками Волонтерського десанту розробляє нові норми забезпечення речовим майном, куди входитимуть сучасніші та нові зразки бойового обмундирування та спорядження, які плануємо впровадити вже у наступному році.

У харчуванні військовослужбовців також сталися позитивні зміни. Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 252 внесено зміни до норм харчування військовослужбовців. Тож у раціон введено нові продукти харчування: сало, мед, джем, а також збільшено кількість м'яса, твердого сиру та впорядковано порядок забезпечення питною бутильованою водою.

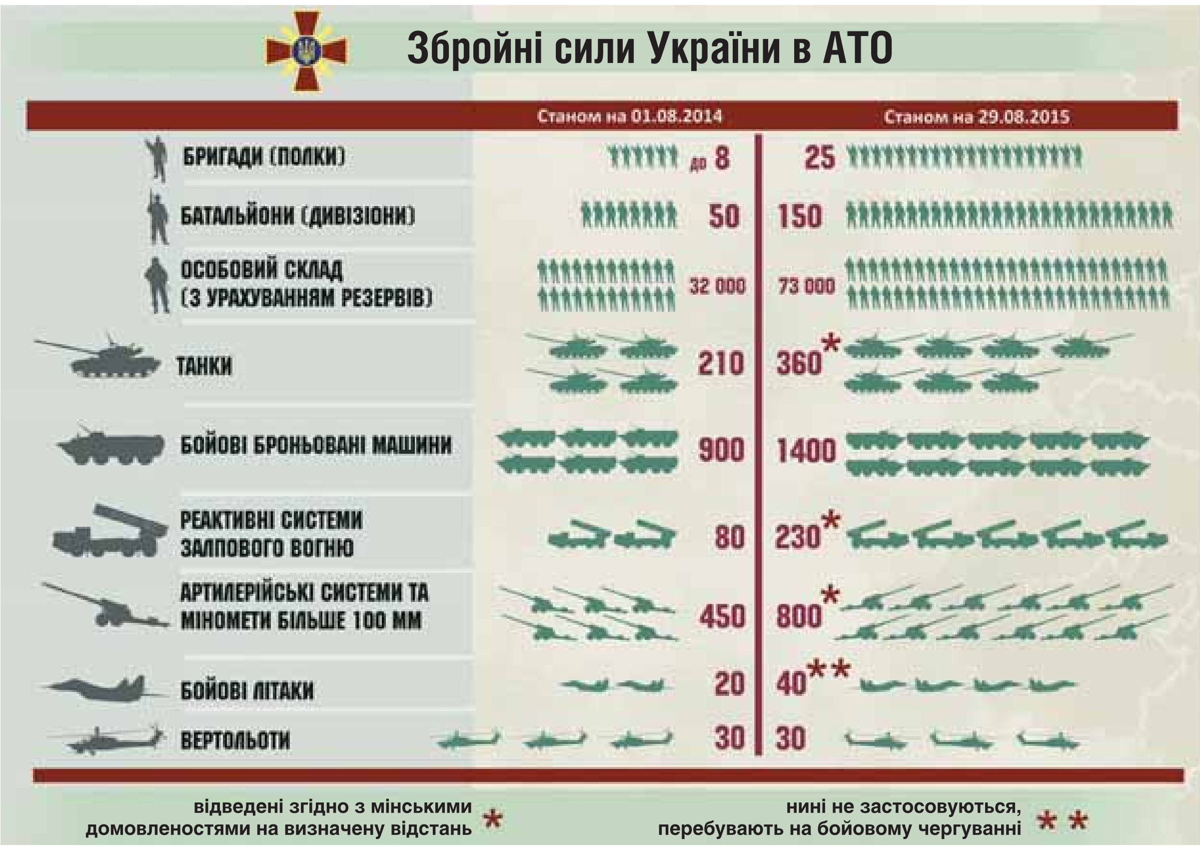
На цьому не плануємо зупинятися. Розробляють сучасні варіанти сухих пайків, а нещодавно на базі Академії сухопутних військ у Львові розпочато експеримент із харчування. За його підсумками змінюватимемо застарілу систему.

Фінансування Міністерства оборони у 2013—2015 роках (млн грн)

Напрям використання	2013 рік	2014 рік	2015 рік	
			Заплановано	Використано
ВСЬОГО	14 028,5	25 977,7	47 969,5	29 756,8
Соціальні виплати	9 580,4	14 500,5	22 007,3	15 586,8
Тилове та матеріально-технічне забезпечення, *у тому числі:*	4 448,1	11 477,2	25 962,2	14 170,0
закупівля та ремонт ОВТ	947,4	3 452,7	9 498,0	4 715,6
харчування	640,1	1 204,1	2 422,7	1 714,2
речове майно	66,9	615,0	3 312,8	1 824,6

За даними Міноборони

До речі. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів №24 від 31.01.2015 року на загал додаткова винагорода виплачена 13 741 військовослужбовцю у сумі 71 545,1 тисячі гривень. З них винагороду за 20 одиниць знищеної військової техніки противника отримав 51 військовослужбовець на загальну суму 779,2 тисячі гривень. За успішне виконання бойового завдання у складі підрозділу — 1123 військовослужбовця на загальну суму 3494,9 тисячі гривень. За безпосередню участь у бойових діях (1000 гривень за добу) — 12 567 військовослужбовців на загальну суму 67 271 тисяча гривень.

За даними Міноборони

Хоч би як світове співтовариство декларувало засади миру й толерантності, у питаннях нацбезпеки кожної з держав принципу потужності збройних сил поки що ніхто не скасовував. Чим сильніша й сучасніше озброєна армія, тим упевненіше почувається країна. Чим краще забезпечений боєць, тим він захищеніший і ефективніше виконує свій обов'язок. Тож комплекс реформ, на які нині взяла курс наша країна, покликаний зміцнити Збройні сили.

МОДЕРНІЗАЦІЯ

Українське військо

РЕФОРМА АРМІЇ. *Уряд розпочав кардинальну*

Кадри вирішують усе

Події останнього року показали, що кадрова система оборонного відомства потребує реформування, до того ж невідкладного. Адже підготовці військових спеціалістів тривалий час не приділяли належної уваги, тому її майже довели до провалу. Проблема виявила свою очевидність в умовах бойових дій, які стали складним екзаменом. Але саме вони дали змогу молодим хлопцям, які були задіяні під час АТО, виявити ініціативу, показати уміння швидко приймати рішення в бойовій обстановці, виконувати стратегічні і тактичні завдання. Завдяки їм стримано наступ агресора на сході, утримано стратегічні об'єкти.

Зрештою, бойові дії дали зелене світло молодим кадрам на керівні посади в армії. Тож у реформуванні кадрового складу Міноборони робить ставку на таких фахівців, а Уряд всіляко підтримує і стимулює просування молодих фахівців-практиків кар'єрними сходами. Нарешті, вголос заговорили про те, що саме ці військовослужбовці мають прийти на зміну кабінетним генералам.

В оборонному відомстві створюється дієвий кадровий резерв для комплектування керівних посад ЗСУ, в якому пріоритет надається учасникам АТО. Розпорядженням міністра оборони до цього резерву вже включено понад 1400 офіцерів. Крім того, в оборонному відомстві створено та затверджено резерв номенклатури призначення першого заступника міністра оборони, до якого входить понад 1300 військовослужбовців.

За час проведення антитерористичної операції на керівні посади в українському війську вже призначені кращі командири бригад, які героїчно виконували завдання в ході АТО. Це колишній комбриг 95-ї окремої аеромобільної бригади, а нині — командувач Високомобільних десантних військ ЗС України генерал-майор Михайло Забродський, колишній комбриг 93-ї окремої механізованої бригади, а нині — начальник 169-го навчального центру Сухопутних військ ЗСУ генерал-майор Олег Мікац, колишній комбриг 72-ї окремої механізованої бригади, а нині — перший заступник командувача військ оперативного командування «Північ» генерал-майор Андрій Грищенко та інші. Майбутнє і сьогодення армії — за людьми, які воювали, уміють це робити і уміють навчити цього інших.

Військова медицина у стадії оновлення

Військова медицина України віднедавна також перебуває на етапі реформування. Багато змін, за словами фахівців, були потрібні й раніше, необхідність деяких з них показала ситуація на сході.

Нині запроваджено нові стандарти медичного забезпечення. Так, додатково розгорнуто п'ять військових госпіталів, із яких три мобільних — у зоні проведення антитерористичної операції. Підготовлено проект військово-медичної доктрини України; розроблено Програму курсу медико-психологічної та соціальної реабілітації учасників антитерористичної операції, якою вже охоплено 4,3 тисячі осіб; сформовано військово-цивільний координаційний штаб медичної допомоги та реабілітаційні відділення у двох військово-медичних клінічних центрах. Створено навчальну медичну роту з підготовки спеціалістів на базі 169-го навчального центру Сухопутних військ у селищі Десна.

19 серпня у Центральному військово-медичному клінічному центрі започатковано пілотний проект медично-інформаційної системи «е-Здоров'я», яку впроваджують, щоб допомогти рятувати життя і здоров'я військових, насамперед поранених у зоні АТО. Поява такої системи зумовлена гострою необхідністю швидкого доступу до медичної історії поранених, зокрема в актуальній лікарській інформації про хворого ще до госпіталізації.

Загалом цей проект дасть змогу долучити до системи Київський головний військовий клінічний шпиталь, 15 медзакладів у зоні АТО та ще кілька лікарень, у яких надають допомогу пораненим. До березня 2016 року планується залучити та навчити не менш як 500 користувачів. У результаті діятиме медична інформаційна система, в якій буде зосереджена інформація щодо всіх поранених, актуальна та повна інформація про поточний стан здоров'я військового. Такий електронний документообіг дасть змогу спростити процедуру подальшого оформлення документів пораненим.

КОМПЕТЕНТНО

«Це кардинальна зміна України»

Юрій ГУСЄВ,
заступник міністра оборони України:

— Країна, де піца приїжджає швидше, ніж швидка допомога, а логістика супермаркету краща за логістику в армії, потребує негайних реформ. Просто невідкладних. І нині ми впроваджуємо зміни, які кардинально впливають на майбутнє української армії.

Чому реформи важливі? Це саме те, заради чого ми вийшли на Майдан, заради чого українські воїни утримують фронт. Це кардинальна зміна України, зокрема підняття рівня її обороноздатності на абсолютно інший рівень. Навіть маленькі кроки є кроками оновлення нашої армії. А це автоматично означає наближення України до більш безпечного та комфортного майбутнього для кожного з нас, наших сімей та близьких.

Нова форма за стандартами НАТО

Речове забезпечення має відповідати вимогам часу. Систему речового забезпечення узгоджено із стандартами НАТО — нині прийнято **22** нових стандарти. У споряджені бійців з'явилися речі, необхідні в сучасних умовах, і яких на забезпеченні «старої» армії, що базувалася на радянських стандартах, не було.

Якщо в мирний час параметри військових одностроїв мало кого турбували, то нинішні воєнні дії яскраво окреслили необхідність змінити форму на зручнішу, таку, що забезпечує мобільність бійця. І її оновлюють.

Нову форму створюють за стандартами НАТО, однак деякі параметри (наприклад колір) відрізняються від альянсівської — щоб можна було ідентифікувати належність військового до українських Збройних сил. Взуття та форма пристосовані до особливостей нашого клімату. Нині Міністерство оборони розробляє майже 40 нових Технічних умов виготовлення форми та амуниції.

Помічник міністра оборони України Юрій Бірюков зазначив, що новий зразок польової форми під назвою «ВАРАН-ЗСУ» — повністю українська розробка з української ж тканини. Однострій комфортний у носінні, продуманий до дрібниць, має зручне розташування кишень, якісну фурнітуру. Наступного року форми в забарвленні «ВАРАН-ЗСУ» планують закупити для військових частин високомобільних десантних військ та Сил спеціальних операцій. Згодом — для решти підрозділів ЗСУ.

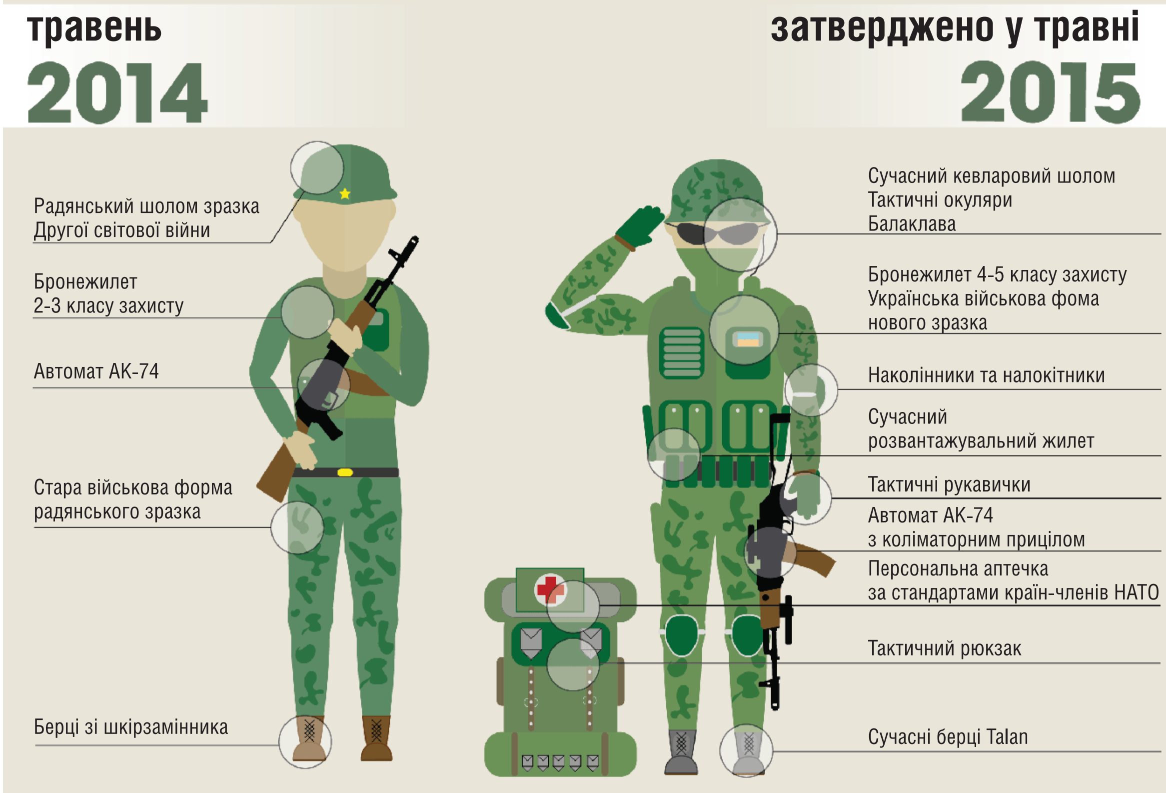
А от новим взуттям — берцями виробництва ТОВ «Таланлегпром» — бійців обіцяють забезпечити уже цього року.

Оновлюється й захисне спорядження. Так, одне з вітчизняних підприємств презентувало кевларовий шолом, виготовлений за оригінальними технологічними рішеннями. Основною його відмінністю від інших бойових касок українського виробництва є рівень захисту каски IIIA за стандартом STANAG 2920 НАТО. Щоб перевірити захисні якості шолома, по ньому під час випробувань під кутом 90 градусів з трьох метрів стріляли з пістолетів «Форт» (кулею 9х19 мм) та з ПМ (кулею 9х18 мм). Цілили у найуразливіші зони — ділянку скроні та вуха по зрізу каски. Попри те, що постріли здійснювалися з такої малої відстані, усередині каски не було вихідних отворів, а лише незначні позамежні виступи. Аби мінімізувати негативний вплив від появи випуклин усередині каски, розробники розмістили на її внутрішній поверхні модульні подушки з антибактеріальним покриттям. Каска нині важить лише 1,5 кілограма, та розробники планують полегшити її ще на 150 грамів.

ДОВІДКА «УК»

У 2015 році Збройні сили отримали майже **61 тисячу** бронежилетів та **70 тисяч** кулезахисних шоломів, 250 тисяч комплектів літніх польових костюмів, **135 тисяч** пар берців, **156 тисяч** утеплених курток та **90 тисяч** пар утеплених штанів, **53 тисячі** костюмів для спеціалістів різних родів військ і служб, **94 тисячі** комплектів костюмів для захисту від води, **50 тисяч** карематів, **90 тисяч** спальних мішків, **50 тисяч** ідентифікаційних жетонів тощо. Для розвитку діяльності міністр оборони прийняв рішення про відкриття з 25 серпня у складі МОУ Центру розробки та супроводження матеріального забезпечення ЗСУ.

Як змінюється забезпечення воїнів Збройних сил України та інших військових підрозділів

Уряд збільшив грошове забезпечення військових, які беруть участь в АТО

* Грошове забезпечення вказано для військовослужбовців Сухопутних військ Збройних сил України, крім Високомобільних десантних військ

UKRAINE CRISIS media center

Дизайн: Alex Guzenko

МОДЕРНІЗАЦІЯ

щодня змінюється на краще

модернізацію Збройних сил

Фото надано Управлінням комунікацій та преси Міноборони

7758 військовослужбовців ЗСУ вже отримали державні нагороди

Нагороди: Вітчизна відзначає героїв

За мужність, героїзм і високий професіоналізм під час виконання завдань у районі проведення АТО 7758 військовослужбовців ЗСУ отримали державні нагороди, 6936 — відзнаки та цінні подарунки Міністерства оборони.

На розгляді в Адміністрації Президента України перебувають нагородні матеріали ще на 986 осіб, присвоєно чергові військові звання 985 військовослужбовцям — учасникам АТО.

Харчування: армійські обіди як в європейському готелі

Змінились і підходи до харчування бійців. Як кажуть, ситий солдат — гарний солдат.

З середини вересня у кількох військових частинах почав діяти пілотний проект з упровадження нових норм, за результатами якого прийматимуть рішення щодо впровадження нової системи продовольчого забезпечення у ЗСУ загалом.

«Минуло небагато часу, але ми вже бачимо, що результати настільки хороші, що міністр пропонує розширити рамки експерименту, — каже заступник начальника відділу центру забезпечення Міноборони Діана Петреня. — Ми концептуально змінили підходи до замовлення продуктів, відмовились від недосконалих норм. Ми ввели електронний облік, електронну стройову, електронний склад продуктів, електронне їх замовлення. Міноборони само закуповує продукти на електронних торгах відповідно до сформованого каталогу. Там обмеження є лише за калорійністю і за вартістю. З'явився великий асортимент страв. Так, у Львівській академії сухопутних військ — одному з місць впровадження проекту — боєць щоденно вибирає обід з мінімум трьох видів гарніру і трьох видів м'яса. Ще у меню є різноманітна нарізка, кілька видів салатів, чай, кава, йогурти, свіжі овочі та фрукти — все це боєць бере в режимі «шведського столу». Це вже не звична солдатська їдальня, це можна порівняти з харчуванням у непоганому європейському готелі».

Факт харчування військового фіксується спеціальними персональними електронними картками, які є в кожного. За словами Діани Петрені, збільшення масштабів експерименту планується в першому кварталі наступного року.

Доходять харчові реформи й до передової. Діана Петреня розповідає, що хоч як це парадоксально, в зоні АТО, в польових умовах бійці харчуються навіть краще, ніж в місцях постійної дислокації. Тому що туди підвозять продукти, а готують армійські кухарі. Тож і якість приготування хороша, і навряд чи хтось щось украде. Дуже рідко бувають скарги на те, що постачальник може завезти неякісний продукт. А в зоні постійної дислокації може виявитися не лише неякісний продукт, а й якість приготування, якість видачі, безпосередньо сама норма, яка подається.

«Наступного року на нову систему харчування плануємо перевести як мінімум дві частини, дисльковані в зоні АТО. Там буде приблизно такий самий принцип. Відмінність — те, що каталоги будуть розраховані на польове харчування. Електронна картка буде в кожного бійця, і в АТО теж. Але в зоні АТО нас цікавить більше система електронної стройової. Бо ж боєць не може фіксувати своє харчування в зоні АТО карткою — це ж поле, там сканера не встановиш. Але буде комп'ютерний облік. Власне, й зараз начпрод ходить з комп'ютером. Так само є стройова з інформацією на кожного бійця — куди, яким наказом переведений, де стоїть, де зараз дислокується, і виходячи з цього начпрод розуміє, куди і яку кількість харчів замовляти.

ДОВІДКА «УК»

Для харчування у польових умовах з початку року поставлено понад 535 тисяч комплектів повсякденних наборів сухих продуктів та майже 15 тисяч комплектів групових наборів сухих продуктів. Набули чинності норми забезпечення питною бутильованою водою і харчування офіцерського складу в польових умовах.

Електронні закупівлі: реальна економія без корупції

Усічні 2015 року стартувала реформа електронних закупівель, яку фахівці називають ключовою реформою Міноборони, оскільки вона веде до повного викорінення корупції на всіх рівнях функціонування ЗС. До речі, оборонне відомство — перша державна структура України,яка повністю перейшла на електронний метод проведення торгів. І нині кожен має змогу в режимі реального часу стежити за проведенням електронних торгів Міноборони, а також переглянути історію проведення аукціонів, документи постачальника-переможця тощо.

Після тестування системи з 27 червня Уряд запровадив повноцінну роботу системи електронних закупівель на базі переговорної процедури.

Результативність цієї реформи вже видно. Проведено 69 тендерів на суму 373,7 мільйона гривень. Під час закупівель було зекономлено 64,03 мільйона гривень. Нині у стадії проведення ще 118 тендерів на суму 737,7 мільйона гривень, у статусі кваліфікації 104 тендери на 333,6 мільйона, у 69,2% яких купують обмундирування. На цих угодах заощадять ще 57,56 мільйона гривень.

У вересні завершено юридичне погодження проекту. Триває його реалізація.

Made in Ukraine: відроджена українська оборонна промисловість

Володимир БІРУЛЯ
для «Урядового кур'єра»

Якщо на час здобуття Україною незалежності, у 1991-му, наша держава входила в п'ятірку найозброєніших держав і в десятку найбільших експортерів зброї, то на початок 2014 року оборонний комплекс був фактично розвалений і напередодні російської агресії виявився недієздатним. Однак завдяки умілим і оперативним діям Уряду Державний концерн «Укроборонпром», що об'єднує понад 100 підприємств, швидкими темпами у надскладних умовах відновив свої виробничі можливості та забезпечує українську армію необхідним озброєнням.

Цьогоріч ДК «Укроборонпром» передав ЗСУ понад 4 тисячі нового і модернізованого озброєння та військової техніки (це в 36 разів більше, ніж за такий самий період торік). Зокрема: понад 100 одиниць бронетанкової техніки, 2686 одиниць ракет та боєприпасів, понад 600 одиниць ракетно-артилерійського озброєння та майже 500 одиниць апаратури зв'язку, РЕБ і навігації.

Загалом на підприємствах концерну відремонтували майже три тисячі одиниць техніки, половина з яких — бронемашини і спеціальні автомобілі.

Ті, хто користуватиметься новою та модернізованою військовою технікою Укроборонпрому, повинні мати відповідні знання та навички. Зіткнувшись із проблемою некваліфікованих екіпажів, концерн, задля підвищення ефективності експлуатації техніки, ініціював нову кооперацію з Міноборони: перед тим як техніка вийде за межі заводу, на виробництво приїжджають військові, які безпосередньо нею користуватимуться, навчаються керувати нею та перевіряють, наскільки вона готова до бою. Лише після цього техніку передають армії.

Нещодавно в столичному експоцентрі відбулась XII Міжнародна спеціалізована виставка «Зброя та безпека 2015». Концерн презентував майже 200 одиниць військової техніки та нову програму свого майбутнього розвитку. Під час виставки **ДК «Укроборонпром»** підписав низку стратегічних документів, спрямованих на інтеграцію його підприємств у міжнародну кооперацію та впровадження сучасних технологій. Всі домовленості підписані в рамках нової програми «Зроблено в Україні — зроблено для України». Наприклад, **ДП «Антонов»,** що входить до складу ДК «Укроборонпром», співпрацюватиме з польською компанією «WB Electronics». Згідно з підписаним меморандумом, Україна використовуватиме технології польської компанії в розробці нового тактичного безпілотного авіаційного комплексу для ЗСУ.

Низка нових домовленостей стосується бронетанкового кластера — одного із пріоритетних напрямів виробництва концерну. Відтепер підприємства Укроборонпрому співпрацюватимуть з американською

Озброєння вітчизняного виробництва допомагає захищати нашу державу

компанією «Textron» у сфері виробництва важкої броньованої техніки. Зокрема відбулись переговори щодо глибокої модернізації машин HMMWVs «Хамві» саме для української армії.

Також делегація Укроборонпрому підписала Меморандум про співпрацю з транснаціональною компанією FlirSystems щодо постачання тепловізійного обладнання на потреби української армії та модернізації цими пристроями вітчизняної бронетехніки. Підписано й меморандум з канадською компанією Inkas щодо модернізації бронетехніки та створення сучасного центру її обслуговування.

З турецькою компанією Aselsan ДК «Укроборонпром» домовився про модернізацію української бронетехніки електрооптичними системами.

Крім того, керівники **ДП «Житомирський бронетанковий завод»,** що входить до складу ДК «Укроборонпром», підписали угоду про співпрацю з польською компанією PSO. Згідно з домовленостями, завод отримає технології виробництва та оснащення бронетанкової техніки оптичними пристроями. Заплановане і створення на ЖБТЗ центру їх сервісного обслуговування.

Як зазначали керівники концерну, співпраця з західними державами та країнами-членами НАТО, з їх оборонними компаніями має стати серйозним імпульсом та допоможе нам найближчим часом вирішити низку завдань, які стоять перед національним ОПК.

Нині ДК «Укроборонпром» має достатньо прикладів створення спільних кооперацій. Зокрема здійснюється проект модернізації вертольота Мі-24 з компанією Sagem, створення нових зразків бронетехніки з використанням приладів компанії Thales тощо. 2 вересня 2015 року підписано Меморандум про співробітництво «Укроборонпрому» з польською компанією «Любава». Йдеться про створення на базі одного з підприємств концерну спільного виробництва з випуску сучасних камуфляжних засобів за передовими технологіями. Це унікальний досвід — перше державне українське підприємство спільно із західним приватним партнером.

ЗА ПОКЛИКОМ СЕРЦЯ

Від небуття — до зразкових підрозділів

КРОК УПЕРЕД. *Як змінилася Національна гвардія протягом останнього року*

«Відданість. Честь. Патріотизм» — таке гасло має структура, що має право відзначати два дні народження. Адже перше таке формування в Україні було створене 4 листопада 1991 року і функціонувало по 2000 рік. Відновлено Нацгвардію торік 12 березня, після ухвалення парламентом України відповідного закону. Тоді, коли ще не оговтавшись від подій, які відбувались під час Революції гідності, Україна зіткнулась із агресією Російської Федерації, а армія була розграбована попереднім режимом, на захист нашої незалежності стали в тому числі й ті патріоти, які вже встигли себе проявити на Майдані.

Нині в лавах Нацгвардії служить понад 40 тисяч осіб

Курс — на контрактну основу

Після відновлення НГУ одними з перших увійшли до складу ті, хто обстоював європейський вибір нашої країни під час Майдану гідності, ті, хто своїм найпершим обов'язком бачить захист та охорону життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорону порядку та забезпечення громадської безпеки. Тоді, у березні минулого року, лише протягом перших годин роботи телефонів вербувальної служби в Нацгвардію записалися 1500 чоловік.

А Кабінет Міністрів, зі свого боку, зробив усе можливе для становлення відновленої Нацгвардії. Фактично вона була сформована за рахунок коштів, віднайдених Урядом у резервному фонді держбюджету. Базою для її відновлення стали внутрішні війська МВС України.

Нині до особового складу Національної гвардії України входять військовослужбовці та працівники, які служать за контрактом та за призовом на основі загального військового обов'язку громадян. Немало нацгвардійців несуть нелегку вахту на буремному сході.

Як розповіли «Урядовому кур'єру» в прес-службі Нацгвардії, сьогодні, згідно з чинним законодавством, НГУ може налічувати до 60 тисяч осіб особового складу. На початку минулого року їх було до 25 тисяч. Наразі нацгвардійців більше 40 тисяч.

Протягом останнього року значно збільшилась чисельність військових, які служать на контрактній службі. За свою таку нелегку, але потрібну службу вони отримують достойну грошову винагороду. І як нас запевнили в Нацгвардії, хоч би якою скрутною була фінансова ситуація в країні, але завдяки діям Уряду ці гроші виплачують вчасно і в повному обсязі. Йдеться як про зарплату, так і про надбавки. Так, за безпосередню участь в АТО військовослужбовцям виплачується винагорода у розмірі 100% місячного грошового забезпечення (це має бути сума, не менша за 3 тисячі гривень на місяць). За успішне виконання бойового завдання надається додаткова винагорода підрозділу, а за безпосередню участь в бойових діях, після бойового наказу, військовослужбовцям виплачується додаткова винагорода розміром 1 тисяча за кожну добу. І преміальні за знищення ворожої техніки.

Міністр внутрішніх справ Арсен Аваков оглядає нове озброєння

Учасники АТО служитимуть у КОРД

Варто зауважити, що Нацгвардія лише за рік змогла значно реформуватись.

За підтримки Уряду країни Нацгвардія отримала: бронетанкової техніки 77 одиниць, автомобільної техніки 108 одиниць, пально-мастильних матеріалів 17,3 мільйона тонн та 690 тонн авіаційного пального. Озброєння 507 одиниць та понад 2,5 мільйона боєприпасів. Відремонтовано та модернізовано 86 одиниць озброєння та 154 одиниці військової техніки.

Техніка, радіостанції, мобільний пункт заправки техніки, крупнокаліберні снайперські гвинтівки Barrett американського виробництва, снайперські комплекси, протитанкові гранатомети — все це і не тільки є на озброєнні Національної гвардії для подальшої ефективної боротьби з загарбниками.

Також на озброєння частин Національної гвардії вже надійшов мобільний протитанковий комплекс «Стугна-П» українського виробництва.

Загалом на озброєнні Нацгвардії є бойова авіація, гвинтокрили, безпілотні літальні апарати, танки, БТРи, КрАЗ, SHREK, Raptor, Кобра, Кугуар, Спартан, бойова машина Дозор-Б, БМП Kozak.

Сьогодні до складу Нацгвардії входить Перша оперативна бригада, окремий полк спеціального призначення «Гепард» та «Ягуар», полк спеціального призначення «Азов», батальйон спецпризначення ім. Героя України генерала Кульчицького, батальйон спецпризначення «Донбас» та загін спецпризначення по боротьбі з тероризмом «Омега».

Найближчим часом планується створення нового підрозділу спеціального призначення «КОРД» (корпус оперативно-раптової дії). Саме вони будуть виконувати завдання, які раніше покладались на підрозділи міліції особистого призначення. КОРД — це спецназ МВС, який зараз формується за кращими західними лекалами з урахуванням досвіду американського SWAT, спецназу Ізраїлю. До кінця року українці побачать перші підрозділи цього спецназу, які прийдуть на зміну нинішнім загонам особливого призначення. До кінця року працівники КОРД мають запустити цю службу. Керівництво МВС зацікавлене в тому, щоб у лави цього підрозділу влились і учасники АТО, і запрошує бійців до такої співпраці. «Бойовий досвід та досвід співпраці з НАТО — це одні з перших, кого ми чекаємо у лавах спецпідрозділу», — зазначив міністр внутрішніх справ Арсен Аваков.

До складу як цього, так і інших підрозділів Нацгвардії можуть увійти бійці, які пройшли АТО.

Фото з офіційного сайту Національної гвардії України

Завдяки новій техніці гвардійці стануть мобільними

ПРОШУ СЛОВА!

Немає такого завдання, яке б ми не виконали

Михайло ЗАБРОДСЬКИЙ,
командувач Високомобільних десантних військ ЗСУ для «Урядового кур'єра»

Сьогодні прийшов час показати, на що ми здатні. У мене таке відчуття, що конфлікт на Сході України — це екзамен на право називатися справжньою потужною державою. І якщо цей екзамен успішно складемо, то Україна таки стане сильною країною.

Зараз уже ні в кого не виникає сумнівів, що армія не повинна раз на рік виступати на параді, і тільки. Ця війна показала, наскільки важливі Збройні сили, професійна армія і військові у ній. Шкода, що шлях до такого розуміння такий нелегкий, кривавий та вистражданий.

І якщо хтось мав сумніви, то з перших днів зіткнень, перших втрат і розуміння того, з ким ми маємо справу — все відійшло на другий план. Згуртувався особовий склад, згуртувалися командири, згуртувалися солдати, згуртувалася нація. Ми стали єдиним кулаком, який протидіяв. Кожен робив свою роботу.

Війна розширила можливості армії, без сумніву. Починаючи від кількості особового складу і закінчуючи забезпеченням технікою. Сьогодні не час рахувати літри та гривні. Головне — перемога.

Високомобільні десантні війська ЗСУ стали окремим родом військ. Наша універсальність у тому, що для нас немає такого завдання, яке б ми не виконали. Це і оборона на опорних пунктах, і несення служби на блокпостах, і заволодіння пунктами противника, і десантно-штурмові дії, і висадка тактичного десанту — весь той арсенал боротьби, який є на озброєнні, силами ВДВ був реалізований.

ВДВ як рід військ завжди відрізнялися усім передовим. У нас обкатувалися і проходили апробацію усі новинки, зокрема в техніці та підготовці особового складу. Війна розширила наші горизонти не тільки в оснащенні, а й в переліку завдань, які ми готові виконувати.

Для мене як для командуючого це насамперед піднімає планку відповідальності. Йдеться про особовий склад. З одного боку, маємо виконати поставлене завдання, а з іншого — зберегти своїх побратимів. Переконаний: нам потрібно нарощувати кістяк армії, формувати його з мотивованих військових, які бачать себе у ЗС, які хочуть служити Україні і захищати її. І наше завдання — створити таку армію. Безперечно, нині в лави військових влилося багато нових людей. Вони привнесли щось нове, проявили себе у бою і дуже шкода, коли через рік, підготовлені, вони йдуть.

Хотілося б сказати тим, хто планує поповнити армійські лави: вибір, який ви робите, має бути усвідомленим. За військовою формою стоїть не одне покоління офіцерів, солдатів. Треба правильно оцінювати свої сили і розуміти великий обсяг відповідальності, який лягає на плечі з цією формою.

А ми будемо і далі служити, перемагати і творити нову армію. Виховувати когорту військових патріотів. Формувати нову силу, яка переможе будь-кого і не допустить ворожого вторгнення на свою Батьківщину.

ДОСЬЄ «УК»

Михайло ЗАБРОДСЬКИЙ — авторитетний та професійний кадровий військовий. Один з перших бойових генералів, яких «народила» війна на сході України. Командувач Високомобільних десантних військ ЗСУ. Кабінети та костюми — не його стихія. Більше до душі — камуфляж та штурвал броньовика. Він з притаманною йому чоловічою гордістю ділиться секретами свого успіху.

ПЕРЕМОГА — СПІЛЬНА СПРАВА

«Ми постійно запрошуємо волонтерів співпрацювати з міністерством»

Помічник міністра оборони Тетяна РИЧКОВА

Яскравий представник волонтерського десанту в оборонному відомстві — Тетяна РИЧКОВА, яка обіймає посаду помічника міністра оборони. В ексклюзивному інтерв'ю «УК» вона розповіла, наскільки складно проводити реформи і чому виникають проблеми у військових із харчуванням та речовим забезпеченням, а також хто і як допомагає нашим хлопцям подолати посттравматичний синдром.

Потрібно самим виховувати кадри

УК Тетяно, наскільки складно скоординувати роботу волонтерів та Міноборони?

— При Міноборони є мобільні групи волонтерів, які працюють у штабі АТО і займаються розв'язанням проблем військових щодо забезпечення їх продуктами та одягом, надають і юридичні консультації. Волонтери, які бажають допомогти, долучаються до цих груп. Проте є й багато таких, які сидять за комп'ютерами і пишуть, як усе погано, але нічого не хочуть змінювати.

Я не раз їх запитувала: навіщо ви це робите? Відповідали, що, мовляв, що голосніше ми кричимо «все погано», то більше грошей люди перелічують на картки. Після того як я пішла служити в Міноборони, кількість грошей, які тепер надходять на мою волонтерську картку, істотно зменшилася. Тепер навіть не можу зібрати кошти, щоб купити будматеріали для ремонту покинутої школи на Донеччині, аби там жили військові.

УК Чому не запрошуєте на роботу цих волонтерів у Міноборони?

— Навпаки! Постійно їх запрошуємо, адже фахівців не вистачає. Проте волонтери-«страждальці» не хочуть долучатися — їм краще поливати нас багнюкою, а не допомагати. Дехто приходить, але не витримує більш як тиждень, адже це дуже складна робота, якої не помітно.

УК Час від часу в новинах солдати тієї чи іншої бригади розповідають, що стоять на блокпостах мало не голі й босі.

— У нас повні склади одягу та взуття! Проте таке, на жаль, трапляється здебільшого через проблеми у військових частинах. А саме: коли начальник речової служби частини, заступник начальника відділу тилового забезпечення чи начальник продовольчої служби забувають зробити заявку.

Недавно мені подзвонила мама військового, який служить в одному з добровольчих батальйонів Міноборони, і сказала, що хлопців виставили на блокпост під Горлівкою, а в них ані води, ані продуктів. Дуже здивувалася почутому і вирішила все перевірити. Подзвонила хлопцям на цей блокпост, і з'ясувалося, що справді їм нічого не привозять. Підтвердив це і Олексій Ліпериді, який перебуває в зоні АТО: він зі своєю мобільною групою навідався на цей блокпост. Я почала розбиратися, звернулась до начпрода і начальника речової служби частини, щоб вони вислали мені номери і дати заявок, які вони зробили, аби замовити їжу та одяг для військових. І що ви думаєте? У заявці стояла дата мого звернення до них! Тобто начальники просто забули надіслати необхідні заявки.

УК Наскільки суворо можна покарати начпрода за таку недбалість?

— Оголосити догану. Після трьох доган його можна понизити у званні чи навіть звільнити з посади.

Ще один красномовний приклад. Коли затримують зарплату, починається деморалізація військових. Вони висувають претензії до держави, мовляв, про нас забули, навіщо ми тут стоїмо. А коли з'ясовуєш ситуацію, то виявляється, що мобілізований начфін банально не вміє працювати з документацією, тому не замовив гроші у фіндепартаменті Міноборони і Генштабу. З'ясовуємо, що це за мобілізований. Виявляється, колишній військовий, звільнений через невідповідність.

УК На вашу думку, що потрібно зробити, щоб унеможливити такі ситуації?

— Перший крок уже зроблено: навчальні заклади збільшили кількість факультетів, де готуватимуть таких фахівців. Краще, коли є власні добре навчені кадри, бо ж подекуди помилки некваліфікованих мобілізованих дорого коштують.

По-друге, ситуація має кардинально змінитися на краще після підвищення зарплати військовим. Це, сподіваємося, відбудеться вже наступного року. Адже міністр наполягає на підвищенні зарплат кадровим військовим, контрактникам. Такі зміни мають стимулювати йти на контрактну службу.

За обман — до суду

УК З початку електронних торгів звучало багато нарікань на недобросовісних постачальників, які замість задекларованих якісних товарів підсовували непотріб. Як розв'язуєте цю проблему?

— Починає працювати Центр розвитку та супроводження матеріального забезпечення ЗСУ. В ньому є територіальні відділи, розташовані на складах розподільчих центрів, куди надходить речове забезпечення. Там фахівці проводитимуть контроль якості речового забезпечення і не тільки.

Також розробляють договори, рамкові угоди для роботи з постачальниками. Надалі відбиратимемо один зразок із партії для перевірки: якщо він не відповідатиме заявленим параметрам, то подаватимемо на постачальника до суду і вимагатимемо сплатити штраф. Суми штрафів будуть відчутними для постачальників, і в них відпаде бажання брехати і обдурювати нас.

УК З 1 вересня стартувала пілотна програма харчового забезпечення.

— Старту цього проекту передувала дуже важка робота: вносили багато змін у нормативну документацію, постанови КМУ тощо. А змінилося багато. Тепер це відбувається так: на комп'ютер начпрода встановлено спеціальну програму, де є продуктовий каталог, з якого він формує меню військових: має обрати дві перші страви, другі, салати. Повірте, продуктів у цьому каталозі багато, є з чого сформувати смачні й корисні сніданок, обід та вечерю.

Слова, які лікують

УК Чимало демобілізованих у мирному житті мають психологічні проблеми: одні зловживають алкоголем, інші стають агресивними. Хто допомагає хлопцям побороти посттравматичний синдром?

— Триває робота щодо створення при облдержадміністраціях спеціальних відділів, де працюватимуть волонтери-психологи. Це будуть фахівці, які числитимуться радниками голови ОДА й отримуватимуть офіційну зарплату. Вони надаватимуть допомогу військовослужбовцям та демобілізованим.

У цих відділах також працюватиме юрист, який зможе проконсультувати з багатьох питань.

УК Але багато солдатів чи то бояться, чи не вважають за потрібне звертатися до психологів.

— Так, культури відвідування психологів у нас немає, але все змінюється.

Ми розробили цілу систему психологічної допомоги, суть якої зводиться до того, що з хлопцями працюють психологи, починаючи з військкомату і завершуючи демобілізацією. Спочатку мобілізований проходить психологічні тести у військкоматі, й ми з'ясовуємо, чи він придатний до служби. У результаті проведення такого пілотного проекту в шести облвійськкоматах відсіяли 10% мобілізованих. У декого з них виявили шизофренію.

Другу пілотну програму застосовуватимуть на полігонах. Волонтери, які надавали психологічну допомогу нашим хлопцям, тепер офіційно працюватимуть при полігонах і навчатимуть, як правильно увійти та вийти з бою. При кожному полігоні буде по 4 інструктори-психологи. Ця програма увійде в курс бойової підготовки.

Третя наша програма — психологи при батальйонах, які надають підтримку, якщо потрібно, направляють на лікування. Переважно це будуть мобілізовані, які пройшли курси підвищення кваліфікації з військово-кризової психології. Розробляли цю програму професори кількох українських військових вишів, а також фахівці з Ізраїлю.

УК Почуваєтеся чиновником?

— Ні, я військовослужбовець.

ДОСЬЄ «УК»

Тетяна РИЧКОВА. Народилася 1978 року в м. Дніпропетровську. 2000 року закінчила Дніпропетровську металургійну академію України за фахом економіст-фінансист підприємства. Із 2000 року працювала приватним підприємцем. 2013-го відкрила власну пекарню. З початку АТО допомагала нашим бійцям як волонтер. З 2015 року — помічник міністра оборони України.

Зріс фаховий рівень медиків-прикордонників

Тетяна ФІЛІПЕНКО, Олександр КУРІЧКО
для «Урядового кур'єра»

Ситуація в Криму, а потім на сході країни змусила прикордонних медиків у максимально стислі терміни, у березні 2014 року, сформувати дорожні карти медичного забезпечення, де прописано тактику та порядок надання медичної допомоги з моменту поранення до повного одужання для кожного прикордонного загону. Надалі, уже враховуючи реалії, відкорегували «маршрутні карти поранених».

Сформовано лікарсько-фельдшерські бригади штатних медпунктів, оперативно-бойових комендатур та мобільних застав, які цілком забезпечені медичним майном та ліками для надання долікарської та першої медичної допомоги.

Враховуючи найбільш ефективне надання першої допомоги — так звані золоту хвилину, золоту годину, оперативно прийняті рішення про етапну евакуацію поранених до найближчих та безпечних лікувальних закладів із задіянням рейсів санітарної авіації, не зафіксовано жодного випадку смерті серед особового складу на етапах евакуації, а також вдалося запобігти розвитку ускладнень наслідків поранень.

Позитивним результатам сприяє також активна співпраця з волонтерами та громадськими організаціями щодо широкого впровадження для особового складу, задіяного у зоні проведення АТО, курсів тактичної медицини та курсів надання медичної допомоги.

Також формується необхідний резерв медичного майна. І першочергово — індивідуальних засобів медичного захисту. Вперше за останніх п'ять років за рахунок виділених Урядом коштів медичні служби комплектуються медичною апаратурою та технікою переважно подвійного призначення, а також сучасним медичним і санітарно-технічним обладнанням на модульній основі, що забезпечує їхню автономність та мобільність.

У цей важкий для всієї України час робота наших прикордонних медиків заслуговує особливої уваги і вдячності. Незважаючи ні на що, ці люди самовіддано працюють у тих умовах, які є, не шкодуючи сил, рятуючи життя, як уміють і чим уміють. Вони працюють над собою, з кожним днем здобуваючи новий досвід в умовах війни.

ДОВІДКОВО

Усі військовослужбовці, які виконують завдання з охорони ділянок державного кордону на лініях розмежування в межах Луганської та Донецької областей, на 100% забезпечені індивідуальними медичними засобами для надання першої медичної допомоги, засобами знезараження води «Акватабс». А медпрацівники у своєму арсеналі мають медичні військові тактичні сумки. За кошти, виділені додатково Кабінетом Міністрів з резервного фонду держбюджету, придбано санітарно-евакуаційний транспорт на 6 мільйонів 380 тисяч гривень, а саме: три медичні БТРи, два автомобілі «Кугуар», обладнані медичним устаткуванням для евакуації та надання невідкладної медичної допомоги.

Отримано 8 автомобілів швидкої медичної допомоги, у тому числі, згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів, — два автомобілі екстреної медичної допомоги передано зі сфери управління Міністерства охорони здоров'я України.

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Вони мужньо і самовіддано захищають Україну від російсько-сепаратистської агресії, роблять усе від них залежне, все можливе й неможливе, щоб зупинити ворога і зберегти цілісність української землі. Багато з них до того злощасного часу, коли рука сусіда потяглася на схід України, жив звичним життям, ростив дітей і займався мирними справами. Але нині вони воїни, герої. І держава не забуває нікого з них, відзначає їхній внесок в оборону країни і дякує за мужність та звитягу. Про справжніх героїв новітнього часу розповідають наші журналісти.

Відчути життя з висоти пташиного польоту

ВЛАСНИМ ПРИКЛАДОМ. *Десантник Сергій Романовський, який зазнав каліцтва в зоні АТО, мріє здійснити стрибок з парашутом*

Випускник академії Сухопутних військ України ім. Петра Сагайдачного Сергій Романовський добре пам'ятає дану батькові обіцянку на його благословення у військову науку: добре вчитися. Не підвів батька. Тямущого, кмітливого, а головне, наполегливого курсанта пам'ятають усі викладачі вишу. Видно було, що шкільна мрія про десантуру — не хлоп'яча примха, а поклик.

— Із військових спеціальностей — речове забезпечення, десантник, артилерист, розвідник — душа більше тягнулася до романтики, — розповідає Сергій Романовський. — Усіх десантників перші роки рухає романтика, далі стає зрозумілим, що це важка робота. Навчання на аеромобільному факультеті мені давалося легко, дуже хотілося освоїти професію.

Період життя в академії подобався, бо всі чотири роки були насичені бойовими стрільбами, польовими виходами, практичними навчаннями. Час збіг непомітно. І ось молодий офіцер на урочистому шикуванні з нагоди випуску отримав золоту медаль. Крок до мрії про синю далечінь здійснено!

Фото з сайту tsn.ua

Миритися з вироком долі Сергій не збирається

— Ніколи не заплющую очей, завжди дивлюся на землю. Коли все перед очима починає розпливатися через швидкість вітру, саме в ці три секунди відчуваєш найвище блаженство. Є таке поняття — переломний момент. У когось він відбувається на п'ятому стрибку, а в когось — на 30-му. Кожен проходить через це. А страх треба один раз перебороти, і він минає назавжди. Далі — лише техніка.

Молодий офіцер отримав направлення на посаду заступника командира роти у 80-ту аеромобільну бригаду. Бойова підготовка, міжнародні миротворчі навчання захопили десантника. Незабаром Романовський став командиром роти. А коли на сході спалахнула війна, у складі бригади відбував на Донбас.

Про фатальний для себе бій із терористами розповідає спокійно.

— Ми оточили групу сепаратистів на березі Сіверського Дінця, ширина річки в тому місці приблизно 150 метрів. Почалася стрілянина. Нас шестеро, їх, мабуть, із 15, не менше. Ми були без техніки. Бій нерівний. Почали відстрілюватися і одночасно відходити в ліс. Вирішили викликати бронегрупу із двох БТР.

Коли допомога прибула, десантники продовжили бій уже на бойових машинах. Сергій прийняв рішення: завдяки маневру вивести особовий склад і техніку з-під обстрілу.

— Залізли на БТРи, і під час маневрів на дуже вузькій ділянці дороги ніхто не помітив, що відбувається позаду, — звинувачувати нікого. Усі були зайняті боєм. Усе сталось якось непомітно. Нога сповзла з БТРа. Друга машина наїхала ззаду і натиснула.

Із розтрощеною ногою його доправили у Головний клінічний військовий госпіталь.

— У Києві я думав лише про одне: повернутися. Не розуміючи, що відбувається, намагався встати на ноги. Підвівся, встав і впав. Сподівався, що простий перелом. Три тижні травматологи докладали зусиль і вмінь, щоб зберегти мені ногу. Лікарі в госпіталі — від Бога. Вони зробили все можливе.

На жаль, через загрозу життю молодого офіцера начальник клініки прийняв рішення ампутувати кінцівку. Позитивний настрій і оптимізм Сергія допомагав йому самому і рідним. Ще в палаті хлопець почав підтягуватися на турніку. Ставши на протез, зрозумів, що повернення в армію — лише питання часу. Про завершення військової кар'єри навіть не йшлося. Він доклав усіх зусиль, щоб повернутися у стрій.

Сила духу, бажання жити повноцінним життям привели Сергія у басейн на плавання, у тренажерний зал на тренування. А ще в офіцера — уроки танцю в хореографа. У найближчому майбутньому планує всерйоз зайнятися триатлоном: плавання, їзда на велосипеді, біг. Миритися з вироком долі Сергій не збирається.

— Моє становлення у спорті буде становленням у соціумі. Бачив у госпіталі бійців, які не уявляли свого життя після лікування. Хочу їм довести протилежне: життя не закінчилося. Його й надалі можна продовжувати повноцінно. Як і в стрибках з парашутом, треба переступити бар'єр і йти далі. Моя мрія — стрибнути з парашутом. Щоб відчути єднання з небом і ті три секунди вільного польоту.

Він обмірковує технічний бік стрибка. Упевнений, що все вдасться. А протезисти міркують, як допомогти десантникові здійснити мрію.

Подальша служба Сергія відбуватиметься в стінах академії Сухопутних військ ім. Петра Сагайдачного у місті Лева, яке стало для нього найріднішим, звісно, після Одеси, де народився. Тут стільки позитиву. У Львові він навчався, освідчився і побрався з Іриною. Тут народився його первісток Давид. Попереду грандіозні плани на життя.

Вижити допомогла любов

ОРДЕНОНОСЕЦЬ. *Онук воїна УПА в основу своєї роботи закладає справедливість*

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Щойно почалася війна на сході, Федір Мисюра не знаходив собі місця: я повинен стати на захист Вітчизни! Він, державний службовець, головний спеціаліст управління транспорту та зв'язку Рівненського міськвиконкому, мав броню, але навіть не оформляв її. Натомість сам попросився на передову, але ні дружина, ні батьки про це не знали.

Його дев'ята рота (треба ж такий збіг!), де Федір був сержантом із матеріального забезпечення (по суті, начальником служби боєпостачання) спочатку дислокувалася в Костянтинівці Донецької області, а згодом — на самому Донецькому плацдармі. Завданням Федора було постачання провізії й теплого одягу на бойові позиції, тож життям ризикував щодня. Та 13 січня, коли ворог почав гатити по аеропорту з усієї сили, ці ризики виросли в рази: Федір зголосився їхати на новий термінал.

— Нас попередили, що то може бути дорога в один бік, і хто не хоче, може вийти з шеренги. Не вийшов ніхто, як у «Дев'ятій роті», пригадуєте? Я потрапив на четвертий блокпост, по ньому щодня стріляли один чи два ворожих танки. Але ми вдало відбивалися. У підвалі, під нами, вочевидь, були чеченські найманці: лунав відповідний акцент, на якому нам погрожували «різати вуха».

15 січня, коли почався масований штурм термінала з великокаліберної зброї, відстань між «кіборгами» та супротивником інколи становила 50 метрів. Тоді доводилося падати обличчям на землю й підсьорбувати воду з калюж: жити дуже хотілося! В один із таких моментів відчув, як незвично сильно пульсує кров, і зрозумів, що поранений. Його відтягнули на імпровізований операційний стіл: фельдшер Сергій Зінич тут, у польових умовах, робив, здавалося б, неможливе.

Згодом Федора гелікоптером доправили до Дніпропетровська: незважаючи на кваліфіковану першу допомогу, сили танули. Тож він зателефонував чоловікові сестри й повідомив: якщо долечу, шукайте мене в Дніпропетровську. Тут, у гелікоптері, зустрівся зі своїм командиром роти, якому... відірвало шматок черепа. Але той був при свідомості. Сказано ж: «кіборг»!

У лікарні №6 йому зробили дві надскладні операції: видалили частину легені, печінку, селезінку. Він втратив 7 літрів крові, а його серце на операційному столі зупинилося на цілих... вісім хвилин! Не буває такого, скажете? Ще й як буває, якщо ходиш під Божим та людським благословенням. Лікар інтенсивно робив йому прямий масаж серця, щоб не відмовив мозок, і Федір вижив. Із шансами від 2 до 5 відсотків! А поруч, у реанімації, вже стояла мама і невпинно молилася за сина. Не забарився й указ Президента про нагородження Федора Мисюри орденом «За мужність» III ступеня.

Затим була ще одна операція у Вінниці: з тіла дістали кулю, яка міцно прикріпилася до аорти. Якась мить — і могло б статися непоправне...

Федір чудово розумів, що на передову йому вже не потрапити. І все-таки, отримавши невтішний висновок ВЛК, поїхав у Костянтинівку: гадав, бодай у штабі працюватиме. Адже він, онук воїна УПА, мріяв, що неодмінно привезе додому перемогу. Та висновку комісії не наважився порушити ніхто.

Тим часом голова Рівненської облдержадміністрації Віталій Чугунніков запропонував 32-річному Федорові Мисюрі очолити обласне управління інфраструктури та промисловості: у нього вища профільна освіта, досвід роботи в галузі, та ще й до Національної академії державного управління при Президентові України вступив. Профільне міністерство погодилося із пропозицією, й 5 серпня «кіборг» почав виконувати нові обов'язки.

— В основу роботи кладу справедливість, — сказав одразу, як мовиться, з порога. — Адже тепер моє головне завдання — організувати якісне перевезення пасажирів, а не чий-небудь бізнес. Тому в тендерах, які нині відбуваються, — максимум прозорості та публічності. А коли водії відмовляють у безкоштовному перевезенні моїм побратимам, на власний розсуд трактуючи закон, зустрічаюся і з такими водіями, і з перевізниками. Одного разу на такій зустрічі був мій побратим із Клесова, який саме заїхав у гості. Ці люди змінилися на очах: адже відгородитися від проблеми значно легше, ніж зробити комусь добро.

Працювати з новим начальником легко й просто, кажуть працівники управління, багатьох із яких знаю давно. Бо він «правильний і справедливий». Це те, чого ми всі чекаємо від влади, — правди та справедливості. На Рівненщині її тепер більше.

— Новітня історія України будується на золотих сторінках історії світової. Але пишеться вона, на жаль, ціною життів українців. І якщо завтра треба буде дати гідну відсіч ворогові, я знову без вагань піду туди — знадоблюся! — з невичерпним патріотизмом відповідає Федір.

Виявляється, він щойно приїхав із Донецька, де побував на вихідних: каже, тягне його туди, ніби потужним магнітом. Зустрівся з побратимами, разом пом'янули тих, кого вже немає: із його роти шестеро хлопців загинули в аеропорту, четверо підірвалися на розтяжці під Авдіївкою.

До його ордена «За мужність» III ступеня нещодавно додалося ще дві цілком заслужені нагороди: нагрудний знак «За оборону донецького аеропорту» та медаль УПЦ КП «За жертовність і любов до України» (із цими нагородами ми й сфотографували начальника управління в його робочому кабінеті). А вижити йому й справді допомогла любов.

Федір Мисюра вірить у перемогу

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Донецький аеропорт у пам'яті й досі

НЕЗЛАМНИЙ. *Легендарний «кіборг» Танас тримає в кишені кулю, що застрягла в його шоломі*

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

Вороги їх називали «кіборгами». І то були не комп'ютерні ігри у війну. Тоді почалася справжня війна. Сепаратист розповідав землякові телефоном: «Не знаю, хто захищає донецький аеропорт, але ми їх три місяці вибити не можемо. Пробували штурмувати, нам вломили, ми відійшли. Почали накривати «градами» — пірнають у підземні колектори. Заливаємо колектори — вони під землю. Не знаю, хто там сидить, але це не люди, це кіборги». Повідомлення з'явилося в соцмережах рік тому. Після цього поняття «кіборги» стало назвою загальною. Словом, яке назавжди увійшло в українську лексикологію і прикріпилося до захисників донецького аеропорту.

Сергій Танасов і гадки не мав, що свій бойовий досвід доведеться застосовувати на Батьківщині

Від смерті вберегла каска

Сергій Танасов (позивний «Танас») — один із тих «кіборгів». Він на війнах понад 13 років. У складі миротворчих контингентів служив в Іраку, Косово, Ліберії, Кот-д'Івуарі. Й гадки не мав, що той досвід доведеться застосовувати на Батьківщині. Найстрашнішою його війною стала війна за Україну.

Розпочинав, як і більшість бійців 79-ї окремої аеромобільної бригади, з Криму. Ті події були шоком для всіх. Ніхто не передбачав, що після «зелених чоловічків» прийдуть справжні агресори... Згодом бригаду відправили на Донбас. Сергій разом із побратимами побував у всіх «гарячих точках». Адже десантники — еліта військ, вони виживають там, де вижити неможливо. Згодом був донецький аеропорт.

— Бували дні, — розповідає Сергій, — коли обстріл супротивники вели по 22 години на добу, перепочити було ніколи. Найчастіше снарядами накривало кілька разів на добу. Коли дружина випадково дізналася, де воюю, то було що слухати.

Небагатослівний Сергій розповів свою історію — про каску. «Ось у мене в руках каска, яка врятувала мені життя, — каже Сергій-«Танас». — Бачите, в ній слід від кулі. Зберіг і кулю. Але саме цей кевларовий шолом захистив мене. Хочу сказати всім нашим бійцям: у жодному разі не нехтуйте засобами захисту — ні касками, ні бронежилетами».

Історія у фото та книжці

Історію про каску розповів боєць на презентації фотовиставки Сергія Лойка «Пекельний аеропорт».

Аеропорт справді був пекельним. Бої тривали 242 дні. Трохи менше, ніж героїчна оборона Севастополя від фашистів під час Другої світової. Перший бій відбувся 26 травня 2014-го — наступного дня після того, як у термінали увійшли бойовики. Вони заявили, що контролюватимуть аеропорт. Той день і вважається початком справжньої війни. Вона досі не завершилася, але вже стала історією.

Відобразив дні оборони донецького аеропорту журналіст Los Angeles Times Сергій Лойко. Спочатку він висловився у фотокартинах. Його виставка «Пекельний аеропорт» побувала в багатьох містах України. Своєрідну екскурсію виставкою здійснив саме Сергій Танасов, який познайомився з журналістом в тому пеклі.

— Світлини нагадали про страшні події, — каже ще один «кіборг» Олександр Терещенко. (*Олександр постраждав саме під час оборони аеропорту. Він викинув гранату з окопу, де були побратими. Залишився без обох рук.* — **«УК»**). — Фото, звісно, передають ту атмосферу. Але на картинках якось гарніше все вийшло. Повірте, в реальності все було набагато страшніше.

Сашко, як і більшість із тих, хто пройшов бойове хрещення аеропортом та війною, переконані: такі нагадування необхідні. Вони мають бути сигналом, символом, пам'яттю про те, що відбувалося.

Сергій Танасов — керівник громадської організації «Спілка військовослужбовців». Він один з організаторів фотовиставки «Пекельний аеропорт» і перший читач книжки Сергія Лойка «Аеропорт». Її презентували недавно в Києві. Очікують її в Миколаєві та інших містах. Книжка побувала навіть у Грузії. Враження від прочитаного, як розповідають, — «мурашки по шкірі».

Підручники історії часто переписують. Змінюються політичні вподобання, реалії та ставлення до певних подій. Та історія оборони донецького аеропорту, безумовно, має знайти відображення в підручниках сучасної історії України — як приклад патріотизму, мужності, самопожертви.

Загін добровольців завдання виконав

АРМІЙСЬКА СПРАВА. *Побувавши на війні, він і надалі готовий зі зброєю в руках захищати Батьківщину, однак вважає, що за можливості ситуацію краще врегулювати мирним шляхом*

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

Із полковником Володимиром Сазоновим розмовляємо на алеї Слави Героям АТО, яку створили школярі за допомогою дорослих у Вінницькому медичному клінічному центрі центрального регіону. Він запевнив, що українські військові сповнені відповідальності відстояти територіальну цілісність України і наводить приклад: «У квітні цього року під час ротації частина військових із мого загону не хотіли повертатися. Тепер вони у складі іншого зведеного загону добровільно перебувають на передовій у зоні АТО. Телефонують, просять, коли їхатиму знову, взяти із собою».

Усі йшли добровільно

Про професію захищати Батьківщину Володимир із дитячих років знав не з фільмів. Його батько був професійним військовим. Після школи вступив у Дніпропетровське вище командне училище військ Протиповітряної оборони. Як і батько, став офіцером зенітно-ракетних військ. Починав службу командиром взводу зенітного ракетного комплексу С-200, тепер начальник відділу — заступник начальника управління оборонного планування штабу Командування Повітряних сил ЗСУ.

За стандартного розкладу зенітно-ракетні війська — не в окопах на передовій, бо ж це за всіма параметрами інший вид зброї, ніж автомат або кулемет. Він ґрунтується на знаннях фізики й математики (здебільшого радіоелектроніки) і вражає ціль на значній відстані. Але держава-агресор веде з нами гібридну війну.

Полковник Володимир Сазонов без вагань очолив зведений загін Повітряних сил, сформований із підрозділів Повітряних сил з Вінниці, Львова, Мелітополя, Одеси, Старокостянтинова, Шепетівки тощо. На полігоні пройшли підготовку в умовах, наближених до бойових. Лише після цього вирушили в АТО.

«Загін сформований лише з військових, які проходять службу за контрактом, і мобілізованих. Солдати прослужили не менш як півроку. Всі їхали підготовленими, добровільно, ніхто нікого не змушував. І не потай від родин — кожна сім'я знала, що батько чи син свідомо йде захищати Батьківщину», — розповідає Володимир Сазонов.

Загін виконував завдання з охорони та оборони визначеної території неподалік міста Авдіївка. Донецький степовий ландшафт його не здивував — Володимир родом із Херсонщини, а до вступу у військове училище жив у місті Світловодську на Кіровоградщині. А нині частина східного степу країни дихає війною.

У лютому цього року перших два тижні загін накривали «градами». Виручало те, що від попередніх ротацій були бліндажі, траншеї, окопи, а також дисципліна і досвід тих, хто вже був на цій війні.

«Кожний добровільно виконував обов'язки. Начальником поста міг бути старшина, а підлеглим у нього — офіцери. Це сприймали нормально. У такій ситуації багато важить досвід, а кілька наших сержантів раніше були в АТО на цій ділянці, тому в моєму загоні насамперед вони стали начальниками постів», — зауважив він.

Не зважали на обстріли

За його словами, зведений загін жив однією родиною. Не було такого, що офіцери їдять одне, а солдати інше — всі з одного казана.

Із питною водою там проблема, бо ніде її брати: в Авдіївці лише одна криниця, і та здебільшого порожня. Ще коли вирушали з Вінниці, місцеві волонтери дали радіостанції, завантажили продукти і воду.

«Забезпечення продуктами було нормальне. Дуже велику допомогу надавали волонтери, особливо із Запорізької області. Приїжджали до нас щотижня, привозили продукти, воду — все необхідне. Наприклад, вони надали два прилади нічного бачення. Також доставляли посилки, які передавали рідні солдатам і офіцерам. Навіть під обстрілом волонтери до нас приїжджали. Ми дякуємо їм за допомогу», — зауважив полковник Сазонов.

Він упевнений, що ротації дуже потрібні. Багато що там тисне на психіку, особливо якщо є поранені і вбиті, людина втомлюється. Кілька місяців — і потрібно міняти людей, щоб відпочили. З його слів, у зону АТО слід направляти військових, які вже там були, навчені й добровільно бажають повернутися для виконання бойового завдання. Полковник переконаний, що найкращий варіант врегулювати ситуацію мирним шляхом, щоб не було жертв серед населення та військових з обох боків. Він зауважив: «Обов'язок військових — захищати кордони».

У стані бойової готовності

Нашим військовим боляче було спостерігати, як під час перемир'я сепаратисти відкрито вдосконалюють систему оборони, завозять боєкомплекти, які потім зненацька «летять на нас».

«Вони на перемир'я не зважали і обстрілювали наші позиції не лише зі стрілецької зброї, а також із САУ з Донецька і з танків із території аеропорту. Обстріли були щодня», — зазначив В. Сазонов.

Могли гамселити вранці або вночі, а могли протягом доби. Нормального сну там немає. Постійно в напрузі. Військові передусім покладалися на себе: кожен ретельно виконував обов'язки. На всіх постах були прилади нічного бачення, чергування вели цілодобово і тому своєчасно виявляли і давали відсіч диверсійно-розвідувальним групам, які прагнули зайти на територію містечка.

Зведений загін Повітряних сил виконав поставлене завдання і передав територію іншому загону. По прибутті звідти всім видали нове обмундирування. Багатьох нагородили, декому достроково присвоїли чергове звання.

На жаль, не весь особовий склад загону повернувся додому.

Полковник Володимир Сазонов переконаний, що все було спрямоване на відбиття удару

Солдат Юрій Савіцький родом з Летичева Хмельницької області загинув як герой 23 березня цього року. Побратими не могли приїхати на похорони, та коли вернулися з АТО, майже цілим загоном були на сороковинах по ньому.

Указом Президента України за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі Юрія Савіцького посмертно нагороджено орденом «За мужність» III ступеня.

«Цю нагороду я вручив його батькам від імені Президента. З ними підтримуємо зв'язок і на роковини загонові встановимо йому пам'ятник», — сказав Володимир Сазонов.

З БОГОМ!

Митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан:

«Капелани на передовій — ще й психологи»

Днями в зону проведення АТО вирушили понад 60 військових священиків (капеланів) Української православної церкви Київського патріархату. Зараз вони вже перебувають у військових частинах і на блокпостах. Проводжав їх та говорив напутні слова митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан (Яременко). Кореспондент "УК" поспілкувався з ним і розпитав, хто і як готує капеланів до служіння на передовій та що найбільше його вразило під час неодноразових поїздок на Донеччину й Луганщину.

УК Владико, що б ви хотіли сказати воїнам, які нині на передовій?

— Вони завжди повинні пам'ятати, що перебувають на передовій нашого майбутнього, і це запорука вільного життя кожного українця і держави загалом. Хочу нагадати їм, що війна не триватиме вічно, а спогади про тимчасове перебування там, де вони ризикували життям, стануть золотим запасом їхньої душі. З яким не соромно буде дивитися в очі нащадкам, рідним, друзям і навіть предкам, з якими ми всі зустрінемось у вічному житті, на яке сподіваємося.

Священики, усвідомлюючи всю відповідальність, ідуть у зону АТО, щоб розділити з нашими воїнами побутові труднощі і, якщо так вийде, навіть скорботи.

УК Які настанови даєте капеланам перед тим, як вони вирушать на схід виконувати свою нелегку, але таку потрібну місію?

— Настанови даю не я, а викладачі. Перед від'їздом у зону АТО священики проходять триденне спеціальне навчання: їм читають лекції і розповідають про специфіку перебування в зоні АТО. Передовсім йдеться про дотримання військової таємниці. Також навчають, як правильно виводити хлопців із психологічних стресів, як входити і виходити з бою тощо. І, звісно, пояснюють специфіку спілкування з місцевим населенням.

Піднімати бойовий дух солдатам допомагає і добре слово священика

Фото надане прес-службою Міноборони

Не секрет, що серед військових є й ті, хто зловживає алкоголем. Священик повинен з таким хлопцем попрацювати і переконати його кинути шкідливу звичку. А щоб показати позитивний приклад, окремі капелани перед поїздкою в зону АТО приймають обітницю тверезості.

УК Хто і як складає графік занять?

— Це робиться у тісній нашій співпраці з представниками Міноборони та Генштабу. Деяких викладачів надають вони, декого шукаємо ми. У нас добре налагоджена співпраця, адже Міноборони й Генштаб бачать позитивні результати від перебування капеланів у зоні АТО.

УК Священик на передовій почасти виконує роль психолога…

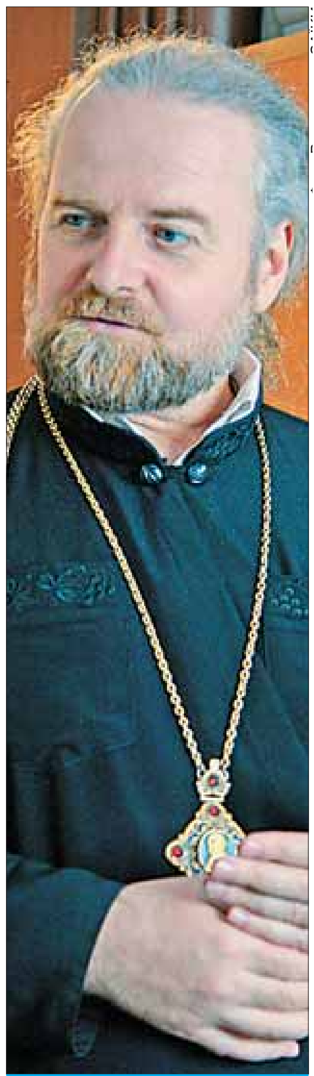
— Ми це розуміємо, тому серед викладачів, які готують капеланів до поїздки в зону АТО, є доктор медичних наук Олег Чабан з Національного медуніверситету імені О. Богомольця. Це психолог світової величини, який викладає капеланам основи психіатричної і психологічної допомоги в польових умовах. Завдяки йому ми дізнались про різницю між дебрифінгом (занурення в ті стани, які переживав воїн, щоб допомогти йому їх пережити інакше) і реабілітацією. Багато психологів пропонують задіювати методику дебрифінгу, а він, навпаки, вважає, що зараз цього робити не варто. Зауважує, що людину, яка повернулась із зони АТО, не можна повторно занурювати в той стан, а треба відводити від нього: він має якомога швидше стати мирним жителем, а не повертатись у своїх відчуттях на війну.

УК Скільки капеланів цього разу їдуть у зону АТО?

— Служіння в ролі військового священика добровільне. Щомісяця ті, хто вирушає на схід, приїжджають у Київ у Золотоверхий Михайлівський собор на навчання. У першій групі, яка поїхала в зону АТО, було 36 осіб, у наступній — 79, а у жовтні їде 68. За правилами перебування священиків у зоні АТО, встановленими Священним Синодом, вони мають туди їхати на місяць через три місяці. Але багато хто бажає залишитись і на наступний місяць. Наприклад, з попередньої ротації у нас залишилось 23 капелани з тих 79, які поїхали.

УК Ви також не раз були на буремному сході…

— Рік тому, коли все лише починалось і Щастя щойно визволили, а Слов'янськ та Краматорськ ще були захоплені, ми були в зоні АТО і безпосередньо на передовій. Нещодавно знову відвідали всі сектори, провідали наших священиків, познайомились із командуванням штабів, вирішили поточні питання. До речі, в кожному секторі є наш координатор — священик, з ними теж узгодили подальшу роботу.

ДОСЬЄ «УК»

Митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан (в миру Олег Васильович Яременко). Народився 1967 року в Житомирі. Закінчив Київський політехнічний інститут, факультет електронної техніки. 1994 року вступив до Київської духовної семінарії, після закінчення якої продовжив навчання в Київській духовній академії.

2002 року Святійшим Патріархом Філаретом був возведений у сан ігумена. 2009 року піднесений до сану архієпископа. З 2012 року Указом Святійшого Патріарха Філарета возведений у сан митрополита.

ДОВІДКА «УК»

За час проведення АТО в районах виконання бойових завдань перебувало понад 850 капеланів від УПЦ Київського патріархату, Української греко-католицької церкви, Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн-баптистів, Всеукраїнського союзу церков Християн Віри Євангельської–П'ятидесятників, Союзу вільних церков християн євангельської віри України та таких релігійних організацій, як Міжконфесійні батальйони військових капеланів тощо.

Греко-католицька церква, яка відгукнулася на організацію сталого капеланства у військах, виявилася найбільш підготовленою до душпастирської роботи в умовах війни. На даний час найбільша кількість священиків, які побували на ротаційній основі в якості капеланів у зоні АТО, — це, власне, священики УГКЦ. Їх 109 осіб.

На війні усі стають віруючими

Через кілька днів отець Євген Орда змінить одяг священика на камуфляжний

Євдокія ТЮТЮННИК,
«Урядовий кур'єр»

ДУХОВНІСТЬ. На війні не буває відсутності страху і відсутності віри. Протоієрей Євген Орда, благочинний собору Святої великомучениці Катерини, очільник центру підтримки добровольчих волонтерських формувань у Чернігові, пригадує надзвичайно промовистий випадок.

На початку року в зону АТО повезли допомогу. І потрапили під тривалий безперервний обстріл. По українських розташуваннях били «гради», тож волонтерам порадили від'їхати якнайдалі від частини. Однак водій дуже хотів спати, тож на свій страх і ризик приїжджі зупинилися в зоні вогню. Воїни обіймалися і прощалися один з одним, писали записки рідним. Їх поведінка здавалася не характерною для звичної бойової ситуації. Та коли святому отцеві зі словами «Батя, молися!» пояснили, в чому річ, він усю ніч читав молитви. Тому що під казармою зберігалося дві тонни вибухових речовин. Грунт навколо — суцільна кам'яниста порода, не вкопати. Ось і довелося воїнам задіяти для зберігання смертельно небезпечних речовин підвал під казармою. Одного влучного пострілу вистачило б, щоб усе довкола здійнялося в повітря.

Та найбільше потрясіння отець Євген пережив уранці, коли обстріл припинився. Він вийшов назовні й жахнувся: земля навколо казарми була вкрита вирвами. А саме приміщення не зачепило. «Господь уберіг і відвів», — переконаний святий отець.

Євген Орда буває в зоні АТО часто. Розповідає, що разом з іншими волонтерами відвозить землякам продукти харчування, бронежилети, камуфляжі, наруквавники, окуляри тощо. Одне слово, все, що замовляли воїни. Та вони чекають не тільки на матеріальну допомогу, а й на духовну.

«Там життя летить дуже швидко. На передовій усі віруючі, — каже святий отець. — Приміром, воїни штурмового батальйону «Айдар» навіть церкву спорудили. Там у кожній сотні є священик. І не має значення, що приміщення — це просто кімната, в якій обладнали храм. Він дуже потрібний людям, котрі захищають рідну землю».

Учасники АТО чекають на молитву, ікони, спілкування. Додому дружинам подарунки передають. Святий отець — ніби посланець з іншого світу. З того, де не стріляють і де живуть найдорожчі й найближчі люди. Він і мирний священнослужитель, і капелан. Проводить Божу службу для мирного чернігівського населення, а потім вдягає камуфляж і їде туди, де мир охороняють.

На запитання, що найбільше непокоїть воїнів, святий отець відповів: не страх втратити життя, хоч це дивно, а страх повернутися з війни і не знайти спокою й розуміння. Там, у зоні АТО, справжнє братство. Коли людина перебувала під обстрілом, горіла, заривалася в землю, це не минe безслідно. Часто траплялося, що, прийшовши у відпустку, о другій-третій ночі, коли в АТО артудар, воїни падали на підлогу, хапали першу-ліпшу схожу на лопату річ і починали окопуватися. У всіх страх того, що і вдома будуть труднощі. Тож капелан потрібен ще і як психолог, і як товариш.

«Страшно, коли діти гинуть раніше від батьків. Колись війна закінчиться. Хочеться вірити, що не ганебним миром, а нашою перемогою, — сподівається отець Євген. — Бажаю всім воїнам зони АТО, щоб у них усе здійснилося. І коли вони приїдуть додому, щоб не було байдужості — чиновницької і людської».

До святого отця підходить кілька чоловіків, вони починають обговорювати наступну поїздку. Через кілька днів — знову в дорогу. З матеріальною допомогою і Божим словом.

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Укрполіграфмедіа» (вул. Фрунзе, 104А, м. Київ, 04080).

Наклад 31934 Замовлення 58082

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор — Роман ДРАПАК

Черговий по номеру — Ігор ПАРУБСЬКИЙ

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: 0(44) 489 50 12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)

Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004